

Laaja
hyvinvointikertomus

2021-2025 LUONNOS

Sisällysluettelo

1 Johdanto	2
1.1 Mikä hyvinvointikertomus on?	2
1.2 Miksi hyvinvointikertomus valmistellaan?	3
1.3 Mikä sähköinen hyvinvointikertomus on? Mitä hyötyä sen käytöstä on?	3
1.4 Kuka hyvinvointikertomuksen valmistelee?	4
1.5 Milloin hyvinvointikertomus valmistellaan?	4
2 VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2017 – 2021	5
2.6 TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA	5
2.7 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET	24
2.8 FYYSINEN TOIMINTAKYKY	33
2.9 Lasten ja nuorten harrastekysely 2023	44
2.10 NUORET JA NUORET AIKUISET	48
2.11 TYÖIKÄISET	50
2.12 IKÄIHMISET	52
2.13 KAIKKI IKÄRYHMÄT	56
2.14 TEAviisari	65
3 Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvataan seuraavin mittarein, joista vuosittain valitaan talousarviovuoden painopistealueet	67
4 Yhteenveto	68
4.15 TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA	68
4.16 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET	68
4.17 NUORET JA NUORET AIKUISET	69
4.18 TYÖIKÄISET	69
4.19 IKÄIHMISET	69
4.20 KAIKKI IKÄRYHMÄT	70
5 Valtuustokäsittely	71

1 Johdanto

1.1 Mikä hyvinvointikertomus on?

Hyvinvointikertomus on kuntajohtamisen työväline. Se toimii kunnan strategiatyön, toiminnan ja talouden suunnittelun ja poliittisen päätöksenteon yhtenä perustana. Käytännössä hyvinvointikertomus on ymmärrettävään muotoon kirjoitettu tiivis asiakirja, joka valmistellaan kunnan johtoryhmän ja eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhteistyönä.

Hyvinvointikertomus sisältää:

- katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin tekijöihin
- suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä
- arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta ja hyvinvointipolitiikasta.

Hyvinvointikertomus koskee kunnan tai alueen useita toimijoita.

Viranhaltijajohto

Hyvinvointikertomus on ensisijaisesti kunnan viranhaltijajohdon työväline, jolla valmistellaan hyvinvointitietoon perustuva suunnitelma kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen painopistealueista, tavoitteista, toimenpiteistä, resursseista ja arviointimittareista.

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuutetut osallistuvat osana talouden ja toiminnan suunnittelua, toteutusta ja arviointia hyvinvointikertomuksen valmisteluun osana kunnan toiminnan vuosikelloa. He hyväksyvät hyvinvointikertomuksen, minkä jälkeen kertomus on julkinen asiakirja. Hyvinvointikertomuksen tulee olla osa kuntien ja kuntayhtymien strategiatyötä. Hyvinvointikertomus on luottamushenkilöille päätöksenteon apuväline, jolla sovitaan kunnan hyvinvointipolitiikasta, hyvinvoinnin edistämisen painopisteistä ja kehittämiskohteista ja niiden resursoinnista.

Kunnanhallitus ja lautakunnat

Kunnanhallitus ja lautakunnat osallistuvat laajan hyvinvointikertomuksen ja vuosiraportin valmisteluun osana kuntastrategian laadintaa ja arviointia ja kunnan toiminnan ja talouden suunnittelua, toteutusta ja arviointia.

Tarkastuslautakunnat

Hyvinvointikertomus on tarkastuslautakuntien työväline, jonka avulla lautakunta arvioi kunnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Arviointia tehdään osana kunnan arviointikertomusta.

Hallinnonalat

Hyvinvointikertomus koskee kaikkien hallinnonalojen henkilöstöä keski- ja operatiivisen tason johtajista ja asiantuntijoista käytännön työntekijöihin. Hallinnonalojen tulee tunnistaa oma roolinsa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämässä ja tukea omalla käytännön toiminnallaan hyvinvointikertomuksessa asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Hyvinvointikertomus ohjaa

hallinnonalojen käytännön toiminnan suunnittelua sekä toteutuksen johtamista, ohjaamista ja arviointia. Arviointi tapahtuu hallinnonaloittaisten omien arviointityökalujen ja asiakirjojen avulla. Näistä saatava arviointitieto kytketään osaksi hyvinvointikertomusta.

Kuntalaisia koskevaa hyvinvointitietoa kerätään hyvinvointikertomukseen, jonka avulla pystytään tekemään päätelmiä kuntalaisten hyvinvointitarpeista. Näin kunnan toimintaympäristöä, toimintaa ja palvelujärjestelmää voidaan kehittää tarpeita vastaavaksi.

1.2 Miksi hyvinvointikertomus valmistellaan?

Hyvinvointikertomuksen valmistelulle on kolme tärkeää perustetta:

- Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen tukee ihmisoikeuksien toteutumista.
- Kuntalaki edellyttää kunnilta asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvointikertomustukee tätä tehtävää tarjoamalla työväliseen hyvinvointitarpeiden kartoittamiseen, hyvinvoinnin edistämisen suunnitelman tekemiseen sekä saavutusten ja toteutettujen toimenpiteiden arviointiin.
- Terveystieteiden laki velvoittaa kuntia laatimaan hyvinvointikertomuksen. Lain mukaan kunnanvaltuustolle on valmisteltava laaja hyvinvointikertomus valtuustokausittain ja kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain.

1.3 Mikä sähköinen hyvinvointikertomus on? Mitä hyötyä sen käytöstä on?

Sähköinen hyvinvointikertomus on internetissä toimiva työväline, jolla kunnat voivat valmistella sekä valtuustokausittaisen laajan hyvinvointikertomuksen että vuosiraportoinnit valtuustolle.

Sähköisen hyvinvointikertomuksen hyödyt:

- Auttaa kuntaa edistämään kuntalaisten hyvinvointia ja vastaamaan lakien asettamiin velvoitteisiin.
- Soveltuu suoraan valmistelevien viranhaltijoiden sekä päätöksentekijöiden käytännön työhön havainnollistavana ja helppokäyttöisenä työvälineenä.
- Tukee kuntastrategian suunnittelua ja arviointia kuntalaisen hyvinvoinnin osa-alueelta.
- Kytkee hyvinvoinnin näkökulman osaksi kuntien toiminnan ja talouden suunnittelua ja arviointia.
- Auttaa arvioimaan kunnan toiminnan vaikuttavuutta kuntalaisen hyvinvoinnin näkökulmasta.
- Kokoaa samaan asiakirjaan kuntastrategian toimenpanoa tukevaa, tähän asti hajallaan ollutta hyvinvointitietoa väestöryhmittäin sekä ohjelmia, suunnitelmia, hankkeita ja toimintamalleja.
- Voidaan hyödyntää myös muiden kunnan asiakirjojen laadinnassa.
- Auttaa kuntaa hyvinvointijohtamisen periaatteiden toteuttamisessa: Hyvinvoinnin edistämisen haasteita pidetään yhtä tärkeinä kuin taloudellisia haasteita. Kunnan strategista johtamista toteutetaan ja toimeenpannaan kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Kaikki hallinnonalat kantavat vastuuta kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä.
- Nostaa esiin hyvinvoinnin taustatekijät, vahvuudet ja kehittämistarpeet eri hallinnonaloilta ja vahvistaa siten kaikkien hallinnonalojen osallistumista ja sitoutumista kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen.

- Käyttää valmiita, valtakunnallisesti määriteltyjä hyvinvointimittareita (indikaattoreita).
- Hakee automaattisesti kuntakohtaiset tiedot mittareista.
- Mahdollistaa kansallisen, alueellisen ja paikallisen vertailun.

1.4 Kuka hyvinvointikertomuksen valmistelee?

Hyvinvointikertomuksen valmisteluprosessi voi vaihdella kuntien johtamiskulttuurin ja toimintakäytäntöjen mukaan. Hyvinvointikertomuksen valmistelun tulee kuitenkin kuulua aina kunnan pysyville toimijoille. Näin hyvinvointikertomus kytkeytyy osaksi kuntastrategiaprosessia sekä toiminnan ja talouden suunnittelua ja arviointia.

Kertomuksen valmistelusta vastaa kunnan johtoryhmä tai kunnassa erikseen nimetty hyvinvointiryhmä. Kertomusta valmistelevassa ryhmässä tulee olla eri hallintoalojen johtavia viranhaltijoita ja muita kunnan keskeisten hallinnonalojen asiantuntijoita. Tarvittaessa voidaan vastuuryhmää täydentää myös muilla keskeisiksi katsottujen verkostotoimijoiden edustajilla ja työn tueksi voidaan myös perustaa erillisiä alatyöryhmiä esim. väestöryhmittäin. Poikkihallinnollisen ja -toiminnallisen ryhmän ansiosta myös vastuu kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä on kaikkien yhteinen asia.

1.5 Milloin hyvinvointikertomus valmistellaan?

Terveydenhuoltolain mukaan valtuustolle on valmistettava laaja hyvinvointikertomus valtuustokausittain. Lisäksi kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä tulee raportoida valtuustolle vuosittain.

Hyvinvointikertomuksen tulee olla osa kunnan strategiatyötä sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Kertomuksen laadinta tulee siten ajoittaa osaksi kunnan toiminnan ja talouden vuosikelloa siten, että se palvelee valtuustokausittaista ja vuosittaista suunnittelurytmiä.

Valtuustokausittaisen kertomuksen valmistelu käynnistyy kunkin valtuustokauden lopussa arviointiosuudella, joka antaa uudelle valtuustolle tietopohjan uuden kauden käynnistämiseksi. Tiedon avulla voidaan suunnitella kuntastrategiaa ja sitä tukevia valtuustokausittaisia painopisteitä, tavoitteita, resursseja ja arviointimittareita.

Vuosiraportin valmistelun aikataulu voidaan kytkeä kunnan toiminnan vuosikelloon. Vuosikelloon voidaan liittää työväliseen eri valmisteluvaiheet ja kirjata millaisia tehtäviä hyvinvointiryhmälle, kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja lautakunnille valmisteluprosessissa kuuluu.

Tämän hyvinvointikertomuksen valmistelussa on hyödynnetty sähköisen hyvinvointikertomuksen työvälinettä. Kertomukseen on nuoriso- ja liikunnanohjaaja Karoliina Joohs analysoinut Move-tutkimuksen tuloksia 5- ja 8-luokkalaisten fyysisen toimintakyvyn tuloksista.

Kaavioiden tulkinnasta: Vimpelin pistemäärä on kuvaajissa pystysuoran viivan kohdalla, josta vertailukuntien luvut ovat joko verrattuna vasemmalle tai oikealle, joko parempaan tai huonompaan riippuen indikaattorista.

Punainen sekä vihreä väri kuvaa merkitsevää eroa ja keltainen väri tarkoittaa, että ero ei ole merkitsevä.

Seija Kinnunen
Hallinto- ja talousjohtaja

Ari Takala
Vapaa-aikasihteeri

Karoliina Joohs
Nuoriso- liikunnanohjaaja

2 VÄESTÖN HYVINVOINNIN KEHITYS VALTUUSTOKAUDELLA 2017 – 2021

Hyvinvoinnin kehitys valtuustokauden 2017-2021 aikana on kuvattu hyvinvointikertomusosiossa indikaattoreiden avulla. Vimpeliläisten hyvinvoinnin tilaa tarkastellaan sekä valtakunnallisten tilastotietojen, että paikallisesti tuotettujen kyselyiden pohjalta.

Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Indikaattori kuvaa ilmiöiden tilaa ja muutoksia. Indikaattorien antama tieto mahdollistaa

- nykytilan kuvaamisen
- huolien ja vahvuuksien tunnistamisen
- tavoitteiden asettamisen
- vaikutusten ennalta arvioimisen
- tavoitteiden ja ennakoarviointien toteutumisen seurannan

Hyvinvointikertomukseen on koottu kunnan tietoja ja vertailuna Alajärven, Evijärven, Lappajärven, Perhon, Soinin ja Vetelin hyvinvointitietoa ja terveyseroja kuvaavia indikaattoreita. Perusindikaattorien lisäksi hyvinvointikertomuksen on sisällytty täydentäviä indikaattoreita.

Tietoja tarkastellaan sekä talouden ja elinvoiman osalta, että väestöryhmittäin, lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet, nuoret, työikäiset ja ikäihmiset.

2.6 TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Tulot

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee kunnan valtionosuudet yhteensä asukasta kohden euroina (absoluuttinen luku tuhansina euroina).

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

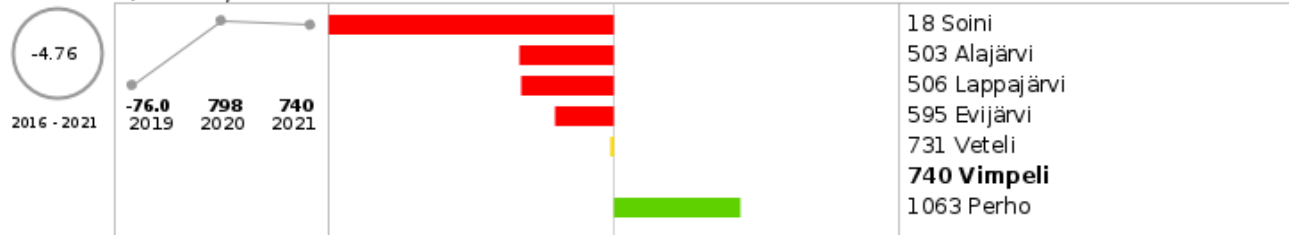

Indikaattori ilmaisee kunnan valtionosuudet % nettokustannuksista (absoluuttinen luku tuhansina euroina). Indikaattori lasketaan Valtionosuudet / nettokäyttökustannukset.

Käyttökustannuksiin lasketaan toimintamenot, poistot ja arvonalentumiset sekä vyörytysmenot. Käyttötuloihin lasketaan toimintatuotot, valmisteverastojen muutos, valmistus omaan käyttöön ja vyörytystuotot. Nettokäyttökustannukset saadaan vähentämällä käyttökustannuksista käyttötuo-
tuotot.

Osa opetus- ja kulttuuritoimesta noudattaa erilaista valtionosuusjärjestelmää, jossa valtionosuudet menevät ylläpitäjälle, kun taas peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmässä valtionosuudet noudattavat enemmän asukaskohtaista tai vastaavaa järjestelmää. Käyttökustannusten valtionosuudet kirjataan tilinpäätöksessä valtionosuusviranomaisen tilitysten ja päätösten mukaan suoriteperustetta vastaavalla tavalla.

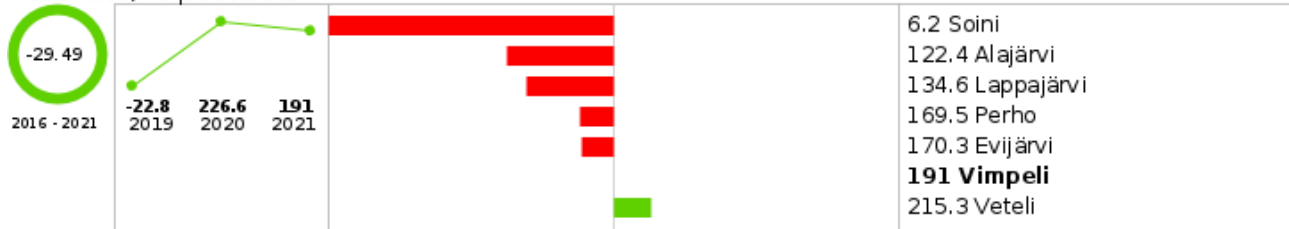
Vuosikate, euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee kuntien vuosikatteen euroina asukasta kohti (absoluuttinen luku tuhansina euroina). Vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulorahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen.

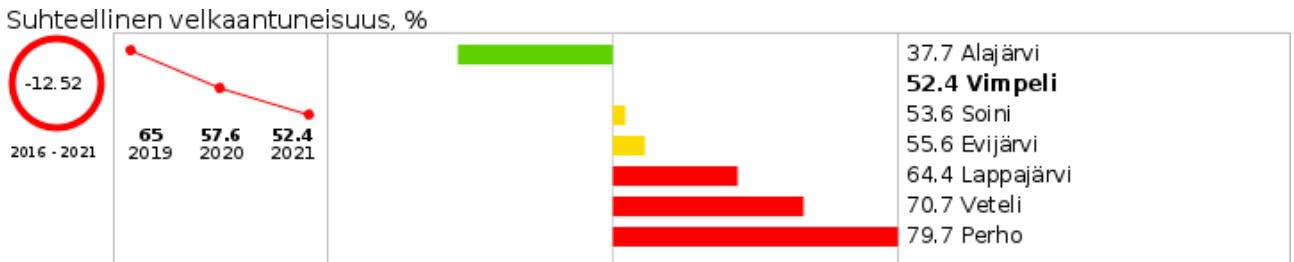
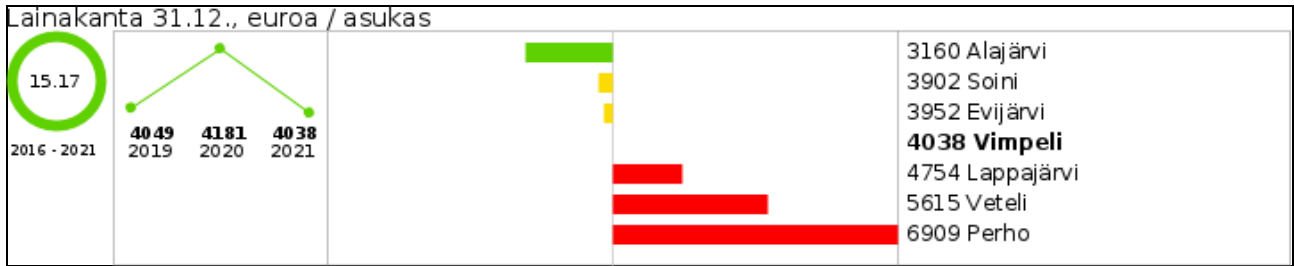
Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja kunkin vuoden 31.12. tilanteesta.

Vuosikate, % poistoista

Indikaattori ilmaisee kuntien vuosikatteen prosenttina poistoista (absoluuttinen luku tuhansina euroina).

Poistot kuvaavat keskimääräistä vuosittaista korvausinvestointitarvetta. Mikäli vuosikate kattaa poistot (korvausinvestoinnit), kunnan ei tarvitse velkaantua, realisoida käyttöomaisuuttaan tai pitkäaikaisia sijoituksiaan tai vähentää toimintapääomaansa pitääkseen palvelujen tuotantovälineet toimintakunnossa. Jos vuosikate jää negatiiviseksi, tulorahoitus ei riitä edes juokseviin menoihin.

Indikaattori ilmaisee kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun

HYTE-kerroin

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

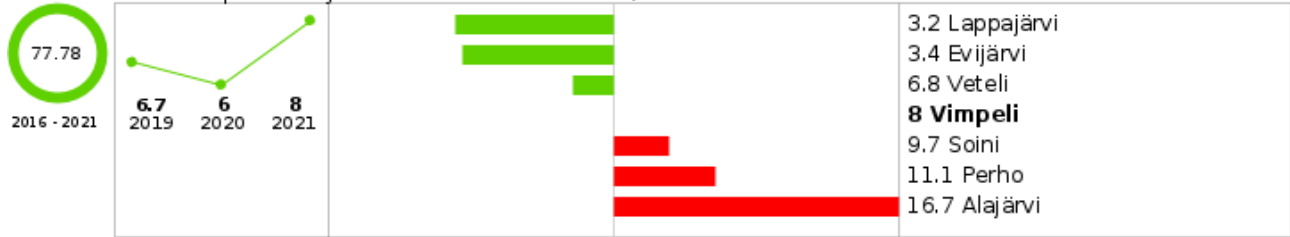

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti. Mitä pienempi kunta on sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu. Mikäli kunnassa on noin 100 vastaajaa, muodostaa yksi vastaaja yhden prosenttiyksikön. Muutoksen tulisi olla pienissä (alle 100 vastaajan) kunnissa vähintään 5 prosenttiyksikköä, jotta siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Suuremmissa kunnissa jo 2 prosenttiyksikön muutos on merkittävä.

Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan tytöt kokevat terveydentilaansa poikia yleisemmin keskinkertaiseksi tai huonoksi.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

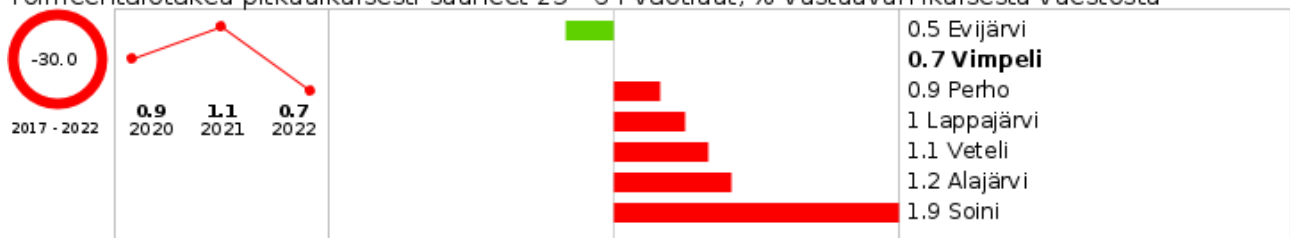
Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta.

Väestötietona käytetään keskiikäkilukua. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Yhteiskuntaan ja työelämään kiinnittyminen on vaikeampaa niille nuorille, jotka eivät peruskoulun jälkeen suorita toisen asteen koulutusta. Hyvinvointiongelmien tiedetään usein kasautuvan: peruskoulun jälkeistä jatkotutkintoa vaille jäävillä nuorilla on enemmän toimeentulon ja mielenterveyden ongelmia. Yhtenä syynä koulutuksen ulkopuolelle jäämisessä voi olla nuoren päihteiden käyttö. Koulutuksen ulkopuolelle jääminen voi vastaavasti altistaa päihteiden käytön lisääntymiselle.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy on tärkeää. Nuorten yhteiskuntatakuusta, koulutustakuusta ja nuorten aikuisten osaamisohjelmasta on vuoden 2013 alusta lukien käytetty käsitettä nuorisotakuu. Nuorisotakuuseen kuuluva koulutustakuu takaa jokaiselle peruskoulun päättäneelle koulutuspaikan joko lukiossa tai ammatillisessa koulutuksessa. Tutkinon suorittaminen lisää nuoren mahdollisuuksia saada työtä. Nuorten koulutustakuun myötä koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden nuorten osuus on vähentynyt.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvien 25 - 64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) pitkäaikaisasiakkaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Vuodesta 1991 lähtien tiedonkeruussa on kysytty viitehenkilön lisäksi myös puolison henkilötunnusta eli sukupuolittaiset tiedot saadaan vuodesta 1991 alkaen. Viitehenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka pääasiallisesti vastaa kotitalouden toimeentulosta ja/tai on henkilö, jonka

nimiin toimeentulotuen maksu kirjataan. Puoliso on viitehenkilön kanssa avioliitossa, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa samassa kotitaloudessa asuva henkilö.

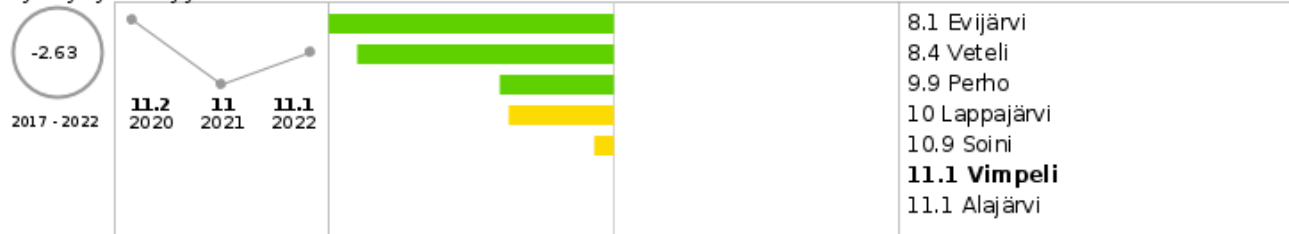
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet: vuoden aikana vähintään 10 kuukautena toimeentulotukea saaneet.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Indikaattori kertoo, kuinka suuri osuus työiässä olevasta väestöstä on toimeentulotuen piirissä pitkäaikaisesti.

Pitkäaikaisasiakkaiden osuus väestöstä mittaa paremmin todellista köyhyyttä kuin kaikkien toimeentulotukiasiakkaiden osuus väestöstä. Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden kohdalta korostuu myös kasautuva syrjäytymisriski, mihin liittyvät ilmiöinä niin pitkäaikaistyöttömyys kuin kotitalouden jäsenten ylisukupolvisen syrjäytymisen riski.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä.

Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

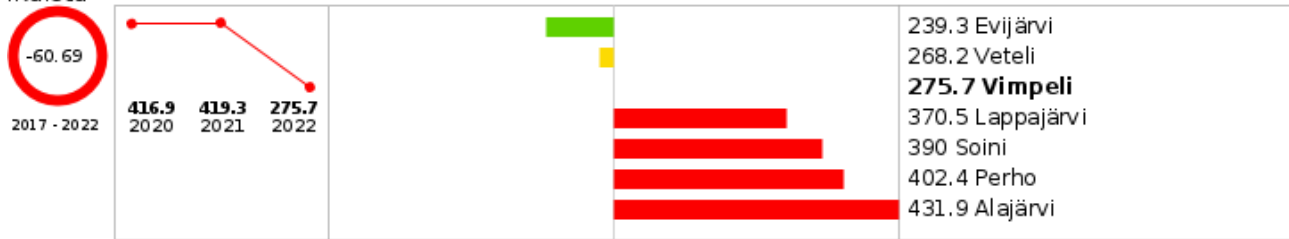
Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Tilastossa ovat mukana henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä.

Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys. Sairauksien esiintyvyyden tarkasteluun työkyvyttömyyseläkkeet soveltuvat siten vain varauksin.

Aikasarjojen tulkinnassa on otettava huomioon, että vanhimmissa ikäryhmissä yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajojen muutokset ovat vaikuttaneet eläkkeellä olevien määrään. Myös pitkäaikaistyöttömyys ja työttömyyseläkkeellä olevien määrä ovat vaikuttaneet työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määriin. Indikaattorista on myös huomattava, että lukuja ei ole vakioitu iän suhteen.

Indikaattorin sisältöä tulkittaessa on otettava huomioon yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajojen muutokset sekä muiden etuuksien vaikutus työkyvyttömyyseläkkeiden käyttöön erityisesti vanhimmissa ikäryhmissä (työttömyyseläke ja ns. eläkeputki, julkisen sektorin ammatilliset vanhuuseläkeiät, osa-aikaeläke).

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikaista

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta vastaavanikäistä asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoidon sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Ulkoinen syy: W00-W1999 (kaatumiset ja putoamiset) ja päädiagnoosi: S00-T9899.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

Indikaattori ilmaisee määritelläänkö kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista. 0 pistettä: Ei. 100 pistettä

Kyllä

Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

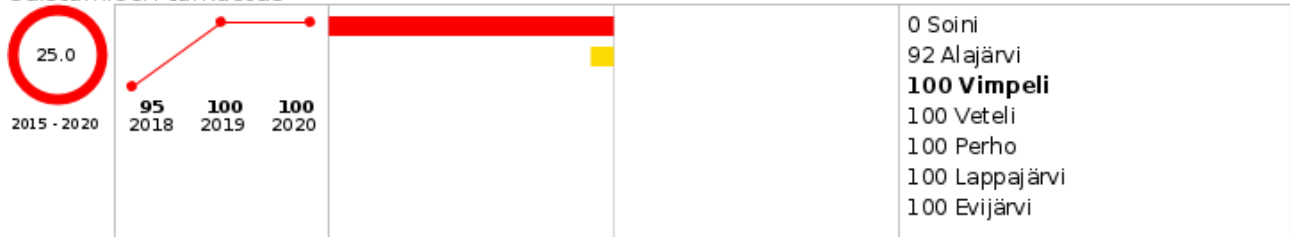
0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

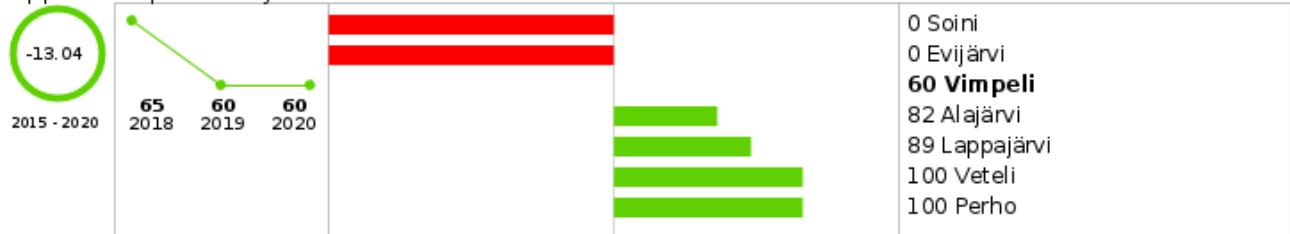
0 pistettä: Ei / ei tietoa. 100 pistettä: Kyllä

Kouluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa tarkastus on tehty kolmen vuoden sisällä. Kunta tarkastaa koulu ympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin kolmen vuoden välein. Tarkastus todennetaan tarkastusraportilla.

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

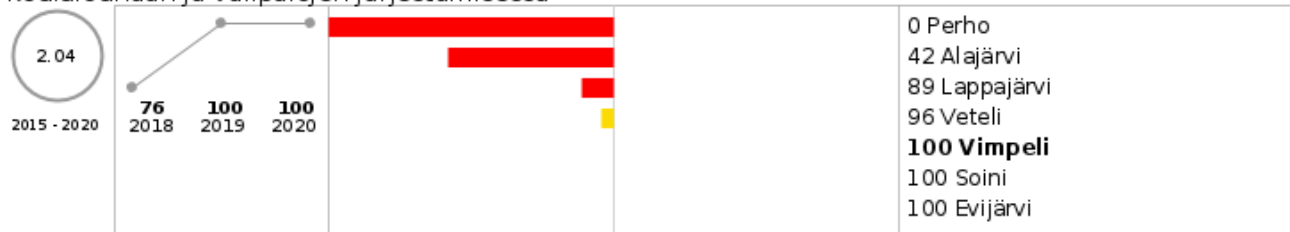
Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa seurataan oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää.

Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

Indikaattori ilmaisee pistemäärän on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa on pitkät liikuntavälitunnit

Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

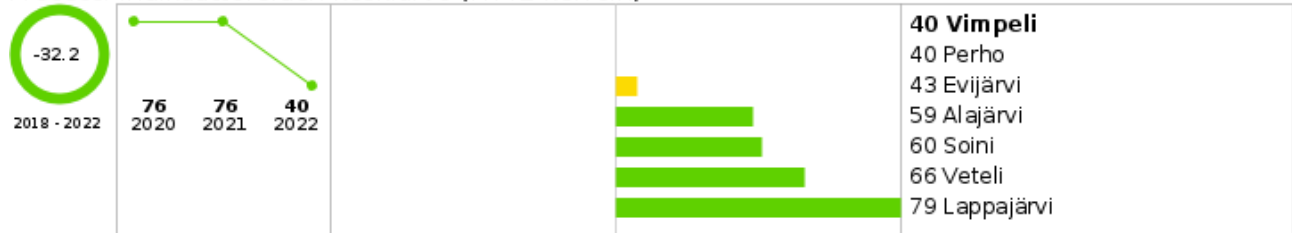
Indikaattori ilmaisee pistemäärän, joka on oppilasmäärällä painotettu prosenttiosuus kunnan kouluista, joissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.

Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

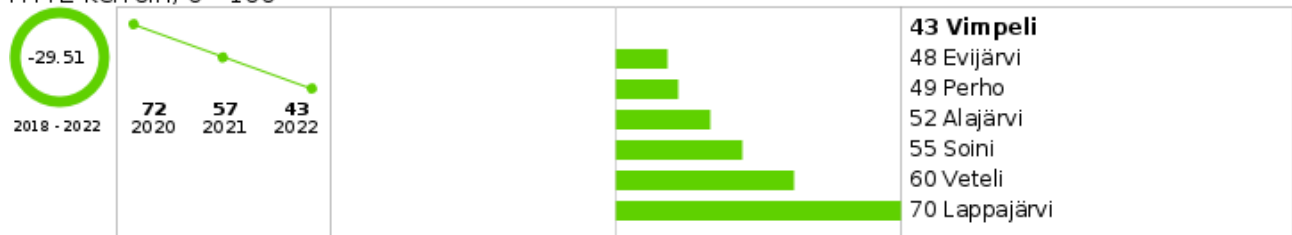
Indikaattori ilmaisee tulosindikaattoreiden asteikolle 0 - 100 skaalattujen pistemäärien keskiarvo.

Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

Indikaattori ilmaisee prosessi-indikaattoreiden keskiarvo asteikolla 0 - 100.

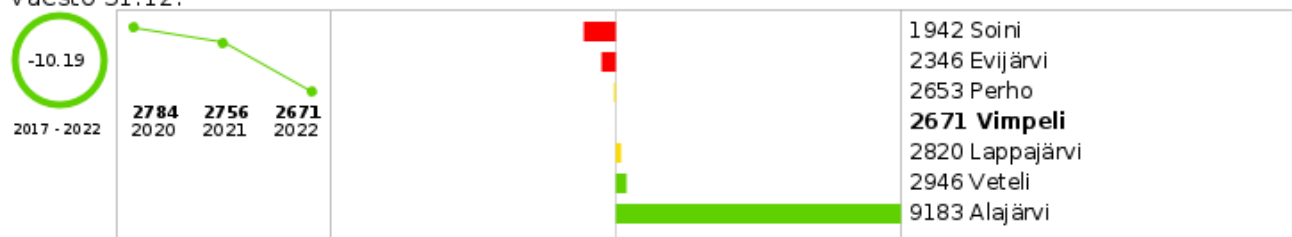
HYTE-kerroin, 0 - 100

Indikaattori ilmaisee HYTE-kertoimen asteikolla 0 - 100 eli keskiarvo tulosindikaattoreiden keskiarvosta ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvosta.

Väestö

Väestö 31.12.

Huoltosuhde, demografinen

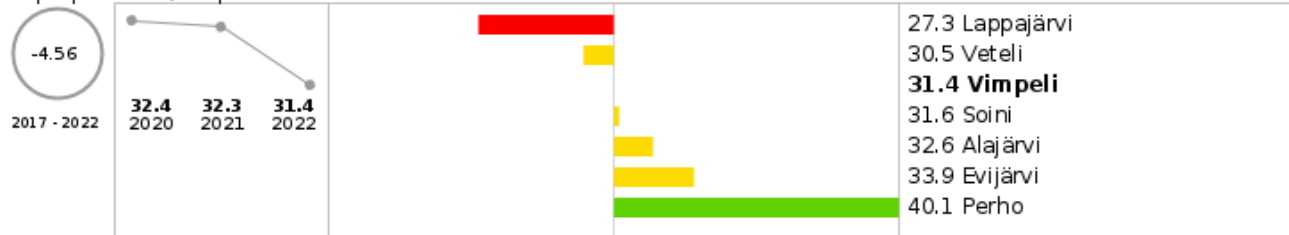
Demografinen (tai väestöllinen) huoltosuhte ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65-vuotta täyttäneitä on sataa 15 - 64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on.

Tietolähteenä käytetyn Väestöttilaston henkilöperusjoukon muodostaa alueella (esim. koko maa, maakunta, seutukunta) vakinaisesti asuva väestö. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan oli kotipaikka Suomessa vuoden lopussa, kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta, samoin ne Suomen kansalaiset, jotka asuvat tilapäisesti ulkomailla.

Ulkomaalaisella on kotipaikka Suomessa, jos hänen oleskelunsa on tarkoitettu kestämään tai on kestänyt vähintään yhden vuoden. Turvapaikan hakija saa kotipaikan vasta, kun hänen hakemuksensa on hyväksytty. Suomessa asuvat vieraan valtion lähetystöön, kaupalliseen edustustoon tai lähetetyn konsulin virastoon kuuluvat henkilöt sekä näiden perheenjäsenet ja henkilökohtainen palveluskunta eivät kuulu maassa asuvaan väestöön, elleivät ole Suomen kansalaisia. Sen sijaan Suomen ulkomailla olevien lähetystöjen ja kaupallisten edustustojen suomalainen henkilökunta sekä YK:n rauhanturvajoukoissa palvelevat luetaan maassa asuvaan väestöön.

Nykyään huoltosuhte on 0,5 eli kahta työikäistä kohti on yksi huollettavan ikäinen. Väestöennusteiden mukaan vuonna 2030 suhte on jo yli 0,7 eli sataa työikäistä kohden huollettavan ikäisiä on (yli) 70. Suomen väestörakenne siis vanhenee.

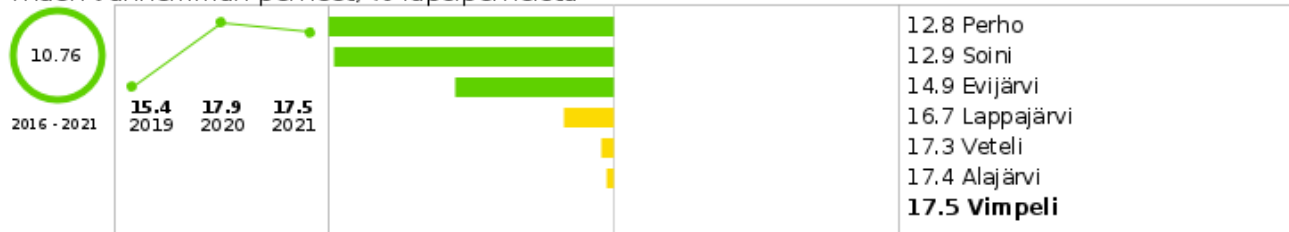
Lapsiperheet, % perheistä

Indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestöttilaston tietoja.

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Indikaattori ilmaisee yhden vanhemman lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista lapsiperheistä.

Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia.

Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista

Indikaattori ilmaisee yhden hengen asuntokuntien osuuden prosentteina kaikista asuntokunnista. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Koulutustasomittain

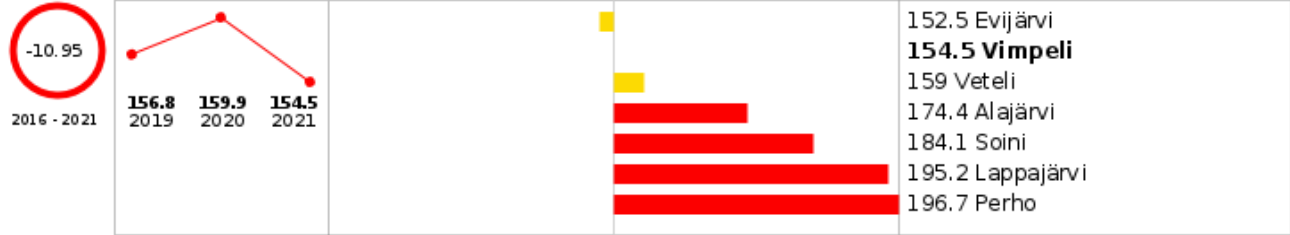
Indikaattori ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti.

Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspituuksella. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa mitattaessa perusjoukkona käytetään tavallisesti 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi, että alle 20-vuotiaat ovat pääsääntöisesti vielä koulussa eivätkä näin ollen ole ehtineet suorittaa tutkintoa.

Tutkinnon suorittaneella väestöllä tarkoitetaan lukioissa, ammatillisissa oppilaitoksissa, ammattikorkeakouluissa, yliopistoissa ja korkeakouluissa tutkinnon suorittaneita sekä näyttötutkintona ammatillisen perustutkinnon, ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita. Pelkästään peruskoulun, keskikoulun ja kansakoulun käyneet eivät kuulu tutkinnon suorittaneeseen väestöön. Tutkinnot on luokiteltu henkilön korkeimman, viimeksi suoritettun ammatillisen tutkinnon mukaan.

Mittaimen avulla voidaan helposti vertailla eri alueiden välisiä koulutustasoeroja sekä seurata ajassa tapahtuvia muutoksia.

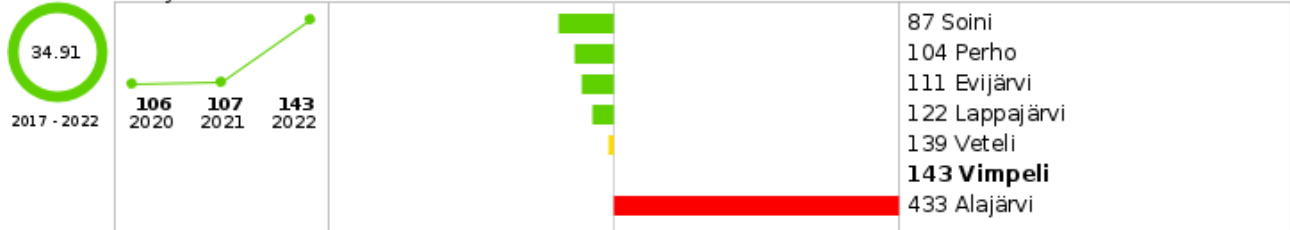
Taloudellinen huoltosuhde

Taloudellinen huoltosuhde eli elatussuhde ilmaisee kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Työttömiin ja työvoiman ulkopuolisiin lukeutuu koko ei-työllinen väestö, eli työttömät, eläkeläiset, lapset ja omaa kotitaloutta hoitavat. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin (työlliset ja työttömät yhdessä muodostavat työvoiman). Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Rekisteripohjaisessa tietojenkeruussa henkilön subjektiivinen käsitys omasta toiminnastaan ei saa samaa painoarvoa kuin lomakekyselyyn pohjautuvassa. Henkilö, joka tekee töitä opiskelun ohessa saattaa lomakekyselyssä tulla luokitelluksi opiskelijaksi, mutta rekisteripohjaisessa tietojenkeruussa hän on työllinen, mikäli työnteko on ilmoitettu rekistereihin. "Pimeä" työnteko jää rekisterikeruun ulkopuolelle. Voidaan toisaalta olettaa, että verottajalta salaa tehty työ jäi usein myös lomakekyselyssä ilmoittamatta.

Elatussuhde kuvaa kansantalouden kantokykyä paremmin kuin väestöllinen huoltosuhde, sillä elatussuhteessa ovat mukana työssäkäynti ja työttömät. Siten elatussuhdetta ja työllisyyttä (työllisyysastetta) voi tarkastella rinnakkain.

Lähtömuuttajat, lkm

Indikaattori ilmaisee lähtömuuttajien lukumäärän. Lähtömuuttajat ovat maasta muuttaneiden ja kuntien välisen lähtömuuton summa.

Kuntien välinen muutto muutettu vastaamaan tuoreimman tiedon aluejakoa koko aikasarjassa eli yhdistyneiden kuntien väliset muutot on poistettu.

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

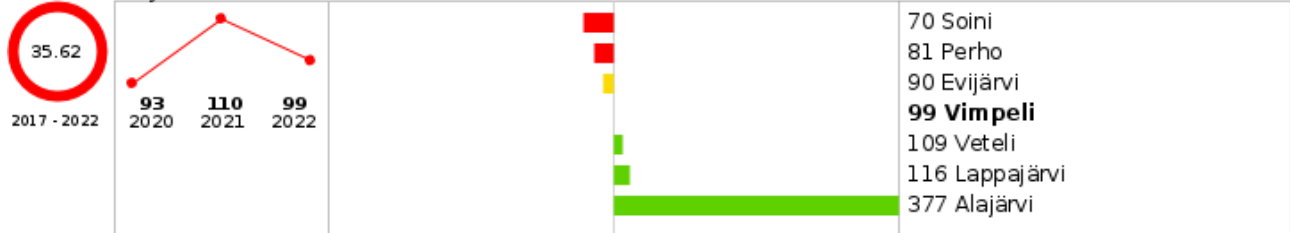

Indikaattori ilmaisee kuntien välisen nettomuuton tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Nettomuutto saadaan vähentämällä alueelle muuttaneista (tulomuuttajat) alueelta pois muuttaneet (lähtömuuttajat). Näin nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut

enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Kuntien välinen muutto muutettu vastaamaan tuoreimman tiedon aluejakoa koko aikasarjassa eli yhdistyneiden kuntien väliset muutot on poistettu.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Tulomuuttajat, lkm

Tulomuuttajat ovat maahan muuttaneiden ja kuntien välisen tulomuuton summa.

Kuntien välinen muutto muutettu vastaamaan tuoreimman tiedon aluejakoa koko aikasarjassa eli yhdistyneiden kuntien väliset muutot on poistettu.

Elinvoima

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3.

Alueluokitus viimeisimmän tilastovuoden luokituksella.

Tilasto kuvaa, kuinka suuri osa alueen väestöstä kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla.

Pienituloisuuden raja lasketaan joka vuosi uudestaan koko väestön valtakunnallisesta tulojakaumasta. Kaikilla alueilla on käytössä sama pienituloisuusraja. Näin ollen indikaattori kuvaa sitä, kuinka suuri osa alueen väestöstä on valtakunnallista mittapuuta käyttäen pienituloisia. Se voi poiketa paljonkin siitä, miten alueen väestö suhteutuu oman alueensa tulojakaumaan.

Pienituloisuuden käsite on suhteellinen, ts. pienituloisuuden aste riippuu koko tulojakauman muodosta. Pienituloisuudeksi on määritelty taso, joka on pienempi kuin 60 % mediaanista.

Pienituloisuusaste mittaa suhteellisia tuloeroja. Mikäli mediaanitulo alenee, pienituloisuusaste voi myös laskea eikä kyse tällöin välttämättä ole siitä, että tulokehitys olisi myönteistä. Näin kävi 1990-luvun alun lamavuosina: vaikka koko väestön tulot alenivat, pienituloisuusaste laski. Pienituloisuuden aste kasvaa, mikäli tulokehitys tuloasteikon alapäässä on heikompaa kuin mediaanitulon kehitys.

Pienituloisuuden asteeseen vaikuttavat ne muutokset, joita tapahtuu mediaanitulon alapuolella. Tulojen muutokset mediaanitulojen yläpuolella eivät sinänsä vaikuta pienituloisuuteen.

Lasten pienituloisuusaste

Indikaattori ilmaisee pienituloisiin kotitalouksiin kuuluvien alle 18-vuotiaitten henkilöiden osuuden prosentteina kaikista alueella asuvista alle 18-vuotiaista henkilöistä. Pienituloisuuden rajana käytetään 60 % suomalaisten kotitalouksien käytettävissä olevan ekvivalentin rahatulon (uudistetulla OECD-skaalalla laskien) mediaanista kunakin vuonna.

Käytettävissä olevat rahatulot lasketaan summaamalla palkka-, yrittäjä- ja pääomatulot sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä summasta maksetut tulonsiirrot. Ekvivalentti tulo lasketaan suhteuttamalla kotitalouden kaikkien jäsenten käytettävissä olevien tulojen summa kotitalouden kulutusyksiköiden summaan. Kotitalouden kulutusyksikköasteikkona on käytetty uudistettua OECD-skaalaa, jossa kotitalouden ensimmäinen aikuinen saa painon 1, muut 14 vuotta täyttäneet kotitalouden jäsenet painon 0,5 ja kotitalouden alle 14-vuotiaat lapset painon 0,3.

Alueluokitus viimeisimmän tilastovuoden luokituksella.

Tilasto kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Mikäli alle 18-vuotiaiden pienituloisuusaste on korkeampi kuin väestön yleinen pienituloisuusaste, lapsiperheiden suhteellinen tuloasema on keskimääräistä heikompi.

Pienituloisuuden raja lasketaan joka vuosi uudestaan koko väestön valtakunnallisesta tulojakaumasta. Kaikilla alueilla on käytössä sama pienituloisuusraja. Näin ollen indikaattori kuvaa

sitä, kuinka suuri osa alueen väestöstä on valtakunnallista mittapuuta käyttäen pienituloisia. Se voi poiketa paljonkin siitä, miten alueen väestö suhteutuu oman alueensa tulojakaumaan.

Pienituloisuuden käsite on suhteellinen, ts. pienituloisuuden aste riippuu koko tulojakauman muodosta. Pienituloisuudeksi on määritelty taso, joka on pienempi kuin 60 % mediaanista. Pienituloisuusaste mittaa suhteellisia tuloeroja. Mikäli mediaanitulo alenee, pienituloisuusaste voi myös laskea eikä kyse tällöin välttämättä ole siitä, että tulokehitys olisi myönteistä. Näin kävi 1990-luvun alun lamavuosina: vaikka koko väestön tulot alenivat, pienituloisuusaste laski. Pienituloisuuden aste kasvaa, mikäli tulokehitys tuloasteikon alapäässä on heikompaa kuin mediaanitulon kehitys.

Pienituloisuuden asteeseen vaikuttavat ne muutokset, joita tapahtuu mediaanitulon alapuolella. Tulojen muutokset mediaanitulojen yläpuolella eivät sinänsä vaikuta pienituloisuuteen.

Jätetyt velkajärjestelyhakemukset, lkm

Indikaattori ilmaisee jätettyjen velkajärjestelyhakemusten määrän. Tilastokeskus julkaisee tilastoa käräjäoikeuksiin saapuneista ja loppuun käsitellyistä yksityishenkilöiden velkajärjestelyasioista. Yksityishenkilön velkajärjestely antaa maksukyvyttömälle henkilölle mahdollisuuden vapautua osasta tai kaikista veloistaan, kun hän muutoin kuin tilapäisesti on kyvytön maksamaan erääntyviä velkojaan. Tuomioistuin päättää yksityishenkilön pääsemisestä velkajärjestelyyn.

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Indikaattori ilmaisee kalenterivuoden aikana toimeentulotukea saaneiden lapsiperheiden osuuden koko väestön lapsiperheistä. Lapsiperhe on perhe, jossa huoltajia on joko yksi tai kaksi ja ainakin yksi lapsista on alaikäinen (alle 18-vuotias).

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Indikaattori kertoo toimeentulotuen piirissä olevien lapsiperheiden osuuden koko väestön lapsiperheistä. Yksinhuoltajaperheillä on huomattavasti suurempi riski joutua turvautumaan toimeentulotukeen kuin kahden huoltajan perheillä. Osa yksinhuoltajaperheistä on jatkuvaa tukea tarvitsevia köyhinä pidettäviä lapsiperheitä. Osa tarvitsee tukea elämäntilanteensa takia lyhytaikaisesti varsinkin yksinhuoltajuuden alussa.

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Indikaattori ilmaisee tarkasteltavan alueen asuntokuntien käytettävissä olevien rahatulojen jakautumista.

Gini-kertoimen laskennassa asuntokunnan käytettävissä oleva rahatulo jaetaan asuntokunnan kulutusyksikköluvulla. Kulutusyksikköluku huomioi sen, että asuntokunnat ovat kooltaan ja rakenteeltaan erikokoisia.

Asuntokunnan käytettävissä olevat rahatulot on muodostettu laskemalla yhteen asuntokunnan jäsenten yhteenlasketut palkkatulot, yrittäjätulot, omaisuustulot (pl. laskennalliset tuloerät) sekä saadut tulonsiirrot ja vähentämällä näistä maksetut tulonsiirrot. Asuntokunnan kulutusyksikköluku summataan asuntokunnan jäsenistä siten, että asuntokunnassa yksi aikuinen saa arvon 1, muut yli 13-vuotiaat saavat arvon 0,5 ja alle 13-vuotiaat lapset saavat arvon 0,3. Kulutusyksikköluvulla jaetusta käytettävissä olevasta rahatulosta käytetään yleisesti nimitystä ekvivalentti käytettävissä oleva rahatulo, mikä Gini-kertoimen laskennassa viedään asuntokunnan jokaiselle jäsenelle.

Alueluokitus viimeisimmän tilastovuoden luokituksella.

Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Gini-kertoimessa tuloerojen taso on kiteytetty yhteen lukuarvoon, mikä voi vaihdella nollan ja yhden välillä. Gini-kertoimen arvot esitetään usein myös sadalla kerrottuna, jolloin kertoimen maksimi-arvo on 100. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on.

Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen.

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

Indikaattori ilmaisee pitkäaikaistyöttömien osuuden prosentteina työttömistä. Työttömään työvoimaan luetaan 15-64-vuotiaat työttömät.

Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, joka on ollut työttömänä vähintään 12 kuukautta.

Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettulla tavalla työllistyy päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Vuoden 2013 alussa tapahtuneen lakimuutoksen myötä työttömillä työnhakijoilla ei enää ole ikärajoja, joten minkä ikäinen henkilö vain on voinut olla työtön työnhakija viime vuoden alusta lähtien. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana.

Prosenttiosuuden laskennassa käytetyt alkuperäiset luvut ovat vuosikeskiarvoja, jotka perustuvat ko. vuoden eri kuukausien tietoihin.

Työlliset, % väestöstä

Indikaattori ilmaisee työllisten osuuden prosentteina väestöstä.

Työllisiksi luetaan 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka laskentaviikolla 25.-31.12. tekivät yhtenäkin päivänä ansiotyötä tai olivat tilapäisesti työstä poissa. Tieto työllisyydestä perustuu työeläke- ja veroviranomaisten tietoihin. Vuoden viimeisenä työpäivänä työttömänä työministeriön työnhakijarekisterin mukaan olleet on kuitenkin riippumatta muusta toiminnasta ko. viikolla määritelty työttömiksi. Tätä työllisten määrää kutsutaan myös työlliseksi työvoimaksi.

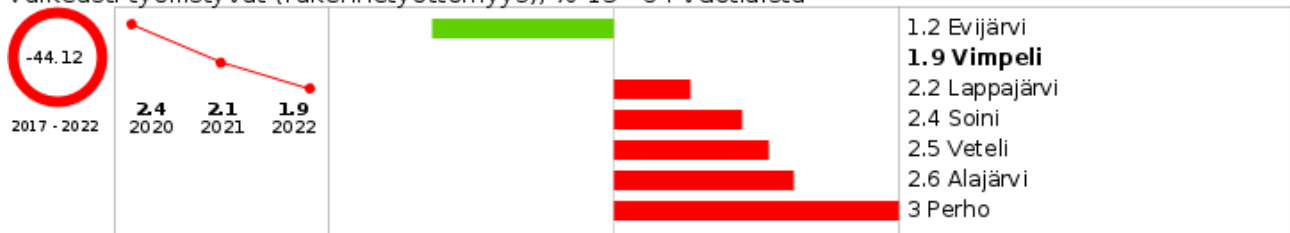
Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

Indikaattori ilmaisee eläkkeelle (vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- tai maatalouden erityiseläkkeelle) siirtyneiden aritmeettisen keskiarvoian. Osa-aikaeläkkeelle siirtyneet eivät ole mukana keskiarvossa.

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

Indikaattori ilmaisee vaikeasti työllistyvien osuuden (%) 15 - 64-vuotiaasta väestöstä. Vaikeasti työllistetyt on suhteutettu vastaavanikäiseen väestöön, koska tässä ryhmässä on mukana myös henkilöitä, jotka eivät kuulu työvoimaan.

Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, palveluilta työttömäksi jääneet ja palveluilta palveluille siirtyneet.

Pitkäaikaistyöttömät sisältää vähintään vuoden yhdenjaksoisesti työttömänä työnhakijana olleet.

Rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät sisältää viimeisen 16 kuukauden aikana yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä työnhakijana olleet pois luettuna edellä mainitut yhtäjaksoiset pitkäaikaistyöttömät.

Palveluilta työttömäksi jääneisiin lasketaan viimeisen 12 kuukauden aikana työllistettynä, työharjoittelussa tai työelämävalmennuksessa, työvoimakoulutuksessa, vuorotteluvapaasijaisena, kuntouttavassa työtoiminnassa, omaehtoisessa opiskelussa, valmennuksessa sekä työ- tai koulutuskokeilussa olleet, joiden sijoitus on päätynyt 3 kuukautta ennen laskentapäivää ja jotka ovat kuukauden laskentapäivänä työttöminä työnhakijoina.

Palveluilta palveluille sijoittuneisiin lasketaan työllistettynä, työharjoittelussa tai työelämävalmennuksessa, työvoimakoulutuksessa, vuorotteluvapaasijaisena, kuntouttavassa työtoiminnassa, omaehtoisessa opiskelussa, valmennuksessa sekä työ- tai koulutuskokeilussa laskentapäivänä olevat, jotka ovat olleet viimeisen 16 kuukauden aikana em. palveluissa, joka on kuitenkin päätynyt 3 kuukautta ennen laskentapäivänä voimassa olevan palvelun alkua. Lisäksi henkilön on täytynyt olla viimeisen 16 kuukauden aikana yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä työnhakijana tai em. aktiivipalvelussa.

Sama henkilö voi kuulua vain yhteen vaikeasti työllistyvien ryhmään kerrallaan, koska ryhmät ovat toisensa poissulkevia ja tiedot ovat poikkileikkaustietoja kunkin kuukauden viimeiseltä arkipäivältä.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

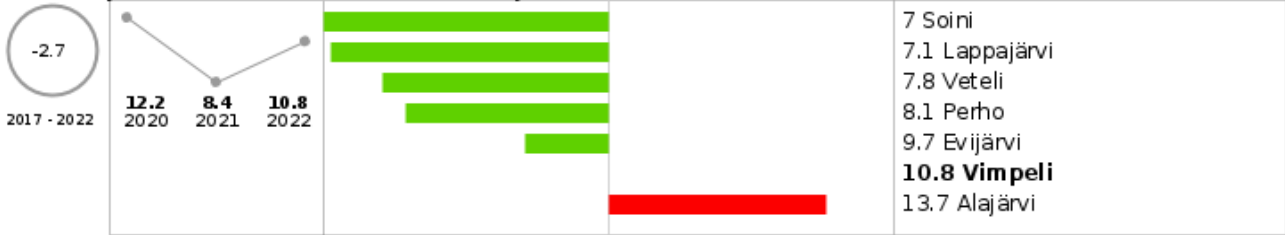
Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellisen työttömyyden kehitystä osana työmarkkinoita.

Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Työttömyyttä voidaan pitää rakenteellisena, jos se ei vähene, vaikka samanaikaisesti työllisyysaste on korkea ja joillakin aloilla vallitsee työvoimapula.

Vaikeasti työllistyvät ovat työikäisiä, jotka liikkuvat työttömyyden, työvoimapolitiittisten palveluiden ja lyhyiden työsuhteiden välillä ja heillä on vaikeuksia työllistyä avoimilla työmarkkinoilla. Elinkeinorakenteen muutos ja työelämän vaativuus voivat olla syynä siihen, että työttömän ammatillista osaamista vastaavia työpaikkoja ei ole tarjolla. Lisäksi ikä, vajaakuntoisuus, terveydelliset ja psykososiaaliset ongelmat voivat vaikeuttaa työllistymistä.

Kunta ja valtio yhdessä kustantavat 500 päivää työmarkkinatukea saaneiden perustoimentulon. Kunnalla on tämän lisäksi vastuu näiden henkilöiden viimesijaisesta aktivoinnista, kuntoutuksesta ja terveydenhoidosta.

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

Indikaattori ilmaisee 15 - 24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyötön on 15 - 24-vuotias työtön.

Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettulla tavalla työllistynyt päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana.

Työllinen on henkilö, joka tutkimusajankohtana teki vähintään yhtenä päivänä työtä palkkaa tai voittoa saadakseen tai työskenteli avustavana perheenjäsenenä vähintään kolmanneksen alan normaalista työajasta tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa. Työvoimaan luetaan kaikki 18 - 74-vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusajankohtana olivat työllisiä ja työttömiä. Työvoiman määrä saadaan vasta noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta. Sitä käytetään työttömyystietojen suhteuttajana.

Prosenttiosuuden laskennassa käytetyt alkuperäiset luvut ovat vuosikeskiarvoja, jotka perustuvat ko. vuoden eri kuukausien tietoihin.

Työttömyyttä seurataan Suomessa kuukausittain kahdella eri tilastolla. Tilastokeskuksen työvoimatutkimus perustuu otantaan ja työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto työ- ja elinkeinotoimistojen asiakasrekisterien tietoihin. Työvoimatutkimuksen ja työnvälitystilaston työttömyysluvut poikkeavat toisistaan, mikä johtuu tilastointiperusteiden eroista työnhaun aktiivisuuden ja työmarkkinoiden käytettävissä olon osalta. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilasto perustuu lainsäädäntöön ja hallinnollisiin määräyksiin. Tilastokeskuksen työvoimatutkimus noudattaa sen sijaan Kansainvälisen työjärjestön ILO:n tilastointisuositusta ja EU:n tilastoviraston Eurostat'in käytäntöjä.

Toimeentulotukea saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saavissa kotitalouksissa asuvien 25 - 64-vuotiaiden (viitehenkilö ja puoliso) osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä kalenterivuoden aikana. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Vuodesta 1991 lähtien tiedonkeruussa on kysytty viitehenkilön lisäksi myös puolison henkilötunnusta eli sukupuolittaiset tiedot saadaan vuodesta 1991 alkaen. Viitehenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka pääasiallisesti vastaa kotitalouden toimeentulosta ja/tai on henkilö, jonka nimiin toimeentulotuen maksu kirjataan. Puoliso on viitehenkilön kanssa avioliitossa, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa samassa kotitaloudessa asuvahenkilö. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Indikaattori kertoo, kuinka suuri osuus työiässä olevasta väestöstä on toimeentulotuen piirissä.

Toimeentulotukea saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee toimeentulotukea saavien vanhusten osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Vuodesta 1991 lähtien tiedonkeruussa on kysytty viitehenkilön lisäksi myös puolison henkilötunnusta eli sukupuolittaiset tiedot saadaan vuodesta 1991 alkaen. Viitehenkilöllä tarkoitetaan henkilöä, joka pääasiallisesti vastaa kotitalouden toimeentulosta.

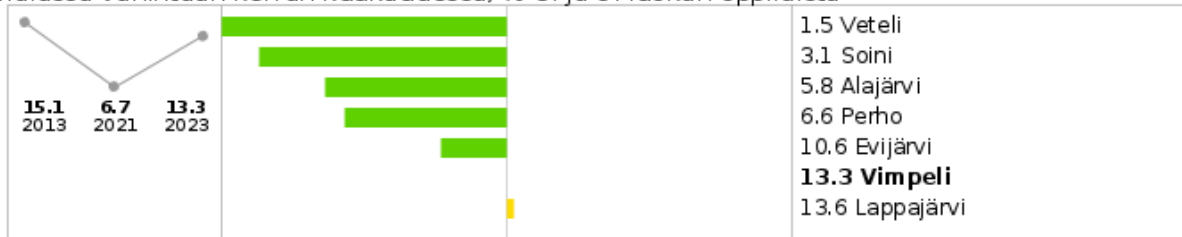
Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Aikasarja ilmaisee toimeentulotukea saavien vanhusten määrän kehityksen.

2.7 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee alkoholia tosi humalaan asti vähintään kerran kuukaudessa käyttävien peruskoulun 8. ja 9. -luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti. Mitä pienempi kunta on sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu. Mikäli kunnassa on noin 100 vastaajaa, muodostaa yksi vastaaja yhden prosenttiyksikön. Muutoksen tulisi olla pienissä (alle 100 vastaajan) kunnissa vähintään 5 prosenttiyksikköä, jotta siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Suuremmissa kunnissa jo 2 prosenttiyksikön muutos on merkittävä.

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee kerran päivässä tai useammin tupakoivien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti. Mitä pienempi kunta on sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu. Mikäli kunnassa on noin 100 vastaajaa, muodostaa yksi vastaaja yhden prosenttiyksikön. Muutoksen tulisi olla pienissä (alle 100 vastaajan) kunnissa vähintään 5 prosenttiyksikköä, jotta siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Suuremmissa kunnissa jo 2 prosenttiyksikön muutos on merkittävä.

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee päivittäin nuuskaavien peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa

Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti. Mitä pienempi kunta on sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu. Mikäli kunnassa on noin 100 vastaajaa, muodostaa yksi vastaaja yhden prosenttiyksikön. Muutoksen tulisi olla pienissä (alle 100 vastaajan) kunnissa vähintään 5 prosenttiyksikköä, jotta siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Suuremmissa kunnissa jo 2 prosenttiyksikön muutos on merkittävä.

olla pienissä (alle 100 vastaajan) kunnissa vähintään 5 prosenttiyksikköä, jotta siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Suuremmissa kunnissa jo 2 prosenttiyksikön muutos on merkittävä.

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

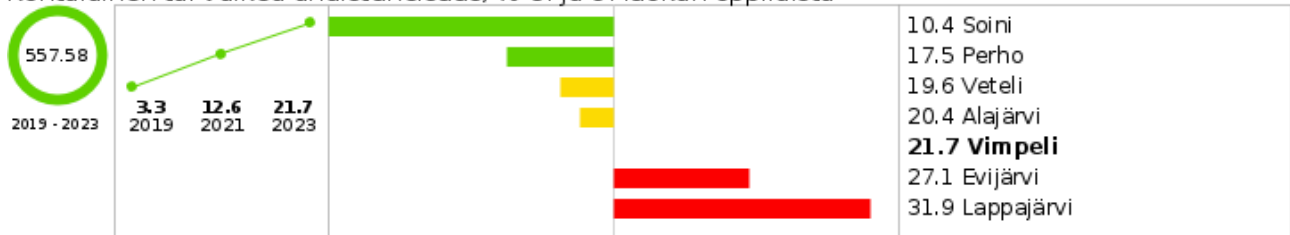

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jolla ei ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti omista asioista.

Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti. Mitä pienempi kunta on sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu. Mikäli kunnassa on noin 100 vastaajaa, muodostaa yksi vastaaja yhden prosenttiyksikön. Muutoksen tulisi olla pienissä (alle 100 vastaajan) kunnissa vähintään 5 prosenttiyksikköä, jotta siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Suuremmissa kunnissa jo 2 prosenttiyksikön muutos on merkittävä.

Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan pojat ovat tyttöjä yleisemmin vailla yhtään läheistä ystävää.

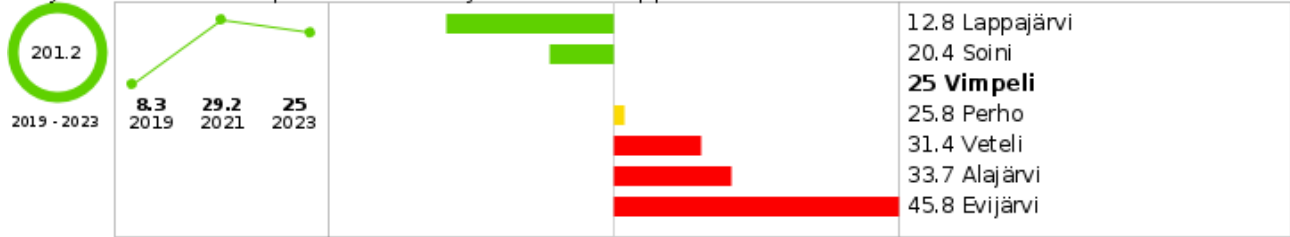
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kokeneiden osuuden (%) peruskoulun 8. ja 9.luokan oppilaista ko. ikäluokassa, jotka vastasivat Kouluterveyskyselyn ko. kysymykseen.

Ahdistuneisuuden tunnetta mitattiin seitsenkohtaisella GAD 7 – mittarilla. Menetelmä on kehitetty yleistyneen ahdistuneisuushäiriön (GAD) seulontaan ja seurantaan, erityisesti perusterveydenhuoltoon soveltuvaksi. Mittari seuloo myös muita ahdistuneisuushäiriöitä kuten paniikkihäiriö, sosiaalisten tilanteiden pelko ja PTSD. Mittarissa kysytään kuinka usein seuraavat ongelmat ovat vaivanneet sinua lomakkeen täyttöä edeltäneen kahden viikon aikana: 1. Hermostuneisuuden, ahdistuneisuuden tai kireyden tunne, 2. Kyvyttömyys lopettaa huolehtiminen tai pitää se kurissa, 3. Liiallinen huolestuneisuus erilaisista asioista, 4. Vaikeus rentoutua, 5. Niin levoton olo, että on vaikea pysyä aloillaan, 6. Taipumus harmistua tai ärsyyntyä helposti, 7. Pelko siitä, että jotakin kauheaa saattaisi tapahtua. Vastausvaihtoehdot ovat: Ei lainkaan = 0; Useana päivänä = 1; Suurimpana osana päivistä = 2; Lähes joka päivä = 3. Kukin kysymys pisteytetään arvolla 0-3. GAD-7 pistemäärä voi vaihdella välillä 0-21 seuraavasti: 0-4: Vähäinen ahdistuneisuus, 5-9: Lievä ahdistuneisuus, 10-15: Kohtalainen ahdistuneisuus, 16-21: Vaikea ahdistuneisuus. ≥10 pistettä on asetettu raja-arvoksi mahdolliselle GAD-diagnoosille. Indikaattorissa ovat mukana 10– 21 pistettä saaneet vastaajat.

Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee koululounaan vähintään yhtenä päivänä kouluviikon aikana syömättä jättävien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Muutoksia tarkasteltaessa trendistä poikkeaviin yksittäisten vuosien tuloksiin täytyy suhtautua kriittisesti. Mitä pienempi kunta on sitä todennäköisempää on satunnainen vaihtelu.

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee vapaa-ajallaan tavallisesti korkeintaan tunnin viikossa hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa harrastavien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Kokee terveydentilansa keskinäiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinäiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

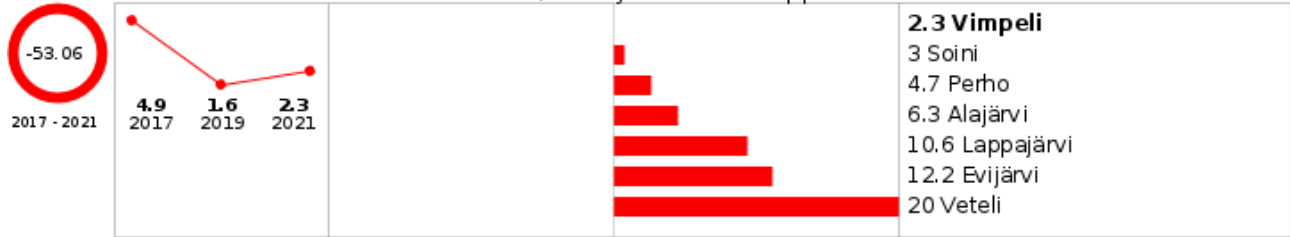
Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

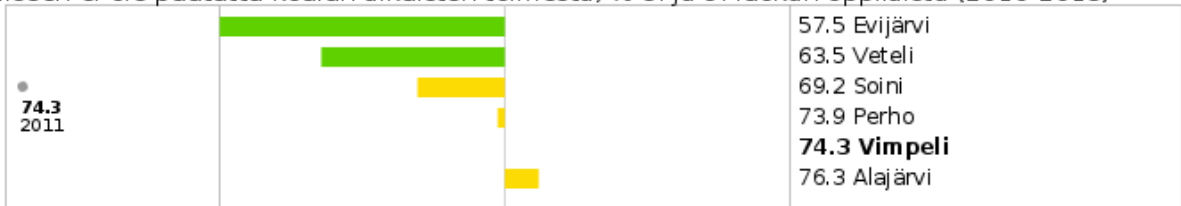
Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee koulukiusaamisen kohteeksi kerran viikossa tai useammin lukukauden aikana joutuneiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Kiusaamiseen ei ole puututtu koulun aikuisten toimesta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2010-2015)

Indikaattori ilmaisee niiden peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa, jotka ilmoittivat, etteivät koulun aikuiset ole puuttuneet koulukiusaamiseen. Osuus on laskettu koulussa lukukauden aikana kiusatuksi joutuneista tai muita kiusanneista.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

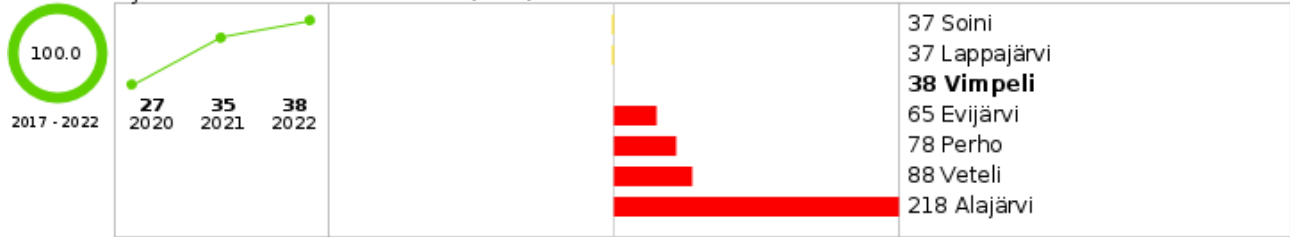
Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kodin ulkopuolelle sijoitettujen 0 - 17-vuotiaiden lasten osuuden prosentteina vastaavaväestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta.

Sisältää kodin ulkopuolelle avohuollon tukitoimena sijoitetut, kiireellisesti sijoitetut, huostaan otetut, tahdonvastaisesti huostaan otetut, jälkihuollossa olevat lapset.

Indikaattorissa käytettyä väestösuhteutusta on muutettu 6.6.2022. Aiemmin väestösuhteutus ei huomionnut vuoden aikana 18 vuotta täyttävää vastaavaa väestöä, jotka kuitenkin olivat myös alle 18-vuotiaita vuoden aikana. Muutoksen myötä myös kaikki vuoden aikana alle 18-vuotiaina sijoitettuina olleet lapset on sisällytetty 0 - 17 - vuotiaina sijoitettuina olleisiin. Muutos on toteutettu taannehtivasti koko aikasarjaan.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

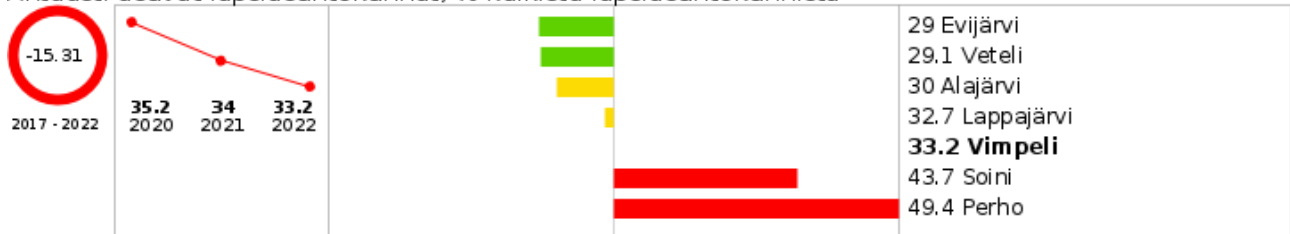
Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana tehtyjen lastensuojeluilmoitusten lukumäärän. Yhdestä lapsesta on saatettu tehdä useampi ilmoitus, lukumäärissä on mukana kaikki tehdyt ilmoitukset.

Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 25 vuotta.

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuuden prosentteina kaikista lapsiasuntokunnista. Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien).

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestökisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

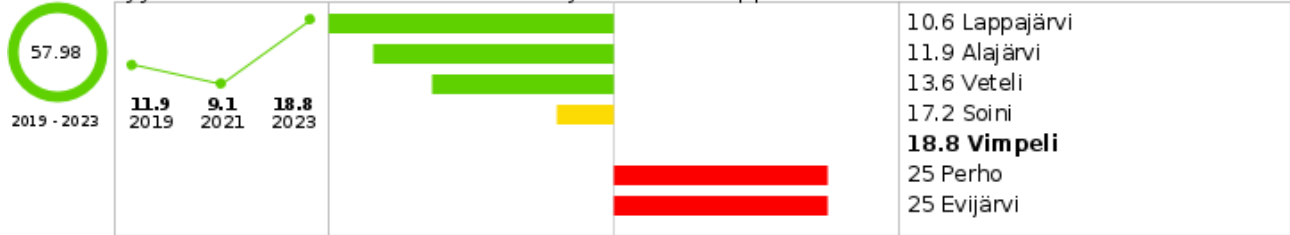
Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietojä.

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Indikaattori ilmaisee muiden oppilaiden kiusaamiseen vähintään kerran viikossa osallistuneiden peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista kouluikäluokassa.

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2015)

Indikaattori ilmaisee ryöstön, ryöstön yrityksen, vahingoittamisuhkailun tai kimppuun käymisen uhriksi joutuneiden peruskoulun 8. ja 9. luokkalaisten osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut (-2020)

Indikaattori ilmaisee kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen vuoden lopussa osallistuneiden 3 - 5-vuotiaiden lasten osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Indikaattorin lukuihin eivät sisälly varhaiskasvatuksen palveluseteleitä käyttäneet lapset eivätkä lapset, jotka ovat saaneet Kelan yksityisen hoidon tukea.

Kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen luokitellaan varhaiskasvatus (pl. esiopetus), joka kestää yli 5 tuntia päivässä tai yli 107,5 tuntia kuukaudessa.

Osa-aikaiseen varhaiskasvatukseen luetaan 5 tuntia tai sen alle kestävä päivittäinen varhaiskasvatus tai 107,5 tuntia kuukaudessa tai sen alle kestävä osa-aikainen varhaiskasvatus.

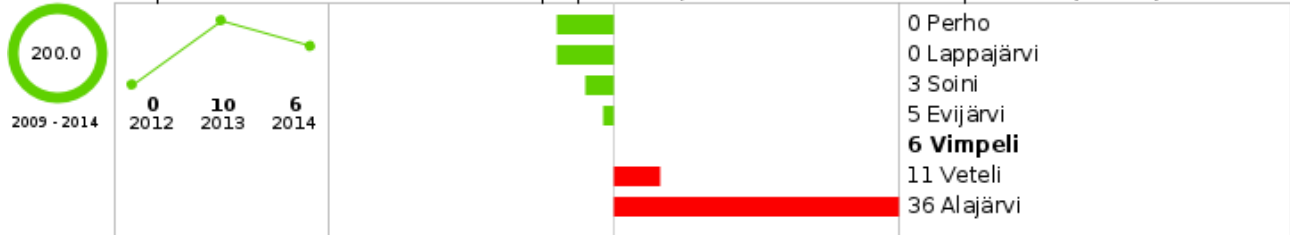
Kunnan kustantamalla varhaiskasvatuksella tarkoitetaan niiden palveluiden määrää, jotka kunta on kustantanut asukkailleen. Kunnan kustantamissa palveluissa on omasta tuotannosta vähennetty myynnit ja lisätty ostot.

Vuodesta 1997 lähtien tieto saadaan erikseen päiväkodeista ja perhepäivähoidosta.

Tiedot sisältävät kunnan itse tuottamat ja muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta tai yksityisiltä palveluntuottajilta ostamat palvelut. Tiedot on saatavissa seuraavan luokittelun mukaan:

1. "Kunnan omat palvelut" tarkoittaa kunnan omissa yksiköissä tuotettuja palveluita.
2. "Myydyt palvelut" tarkoittaa kohdasta 1. esim. muille kunnille myytyjä palveluita.
3. "Julkisyhteisöiltä ostetut palvelut" tarkoittaa kaikkia kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta ostettuja palveluita.
4. "Muilta ostetut palvelut" tarkoittaa lähinnä yksityisiltä ostettuja palveluita.
5. "Kunnan kustantamat palvelut" tarkoittaa niiden palveluiden (tai tulonsiirtojen) määrää, jotka kunta on kustantanut asukkailleen. Se lasketaan vähentämällä omasta tuotannosta myynnit ja lisäämällä ostot.

Kodinhoitoapua vuoden aikana saaneita lapsiperheitä, kunnan kustantamat palvelut (-2014)

Indikaattori ilmaisee kodinhoitoapua vuoden aikana saaneiden talouksien, joissa vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi, lukumäärän.

Kodinhoitoapu tarkoittaa henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, lasten hoitoon ja muuhun tavanomaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista ja niissä avustamista sekä perheiden arjen tukemista.

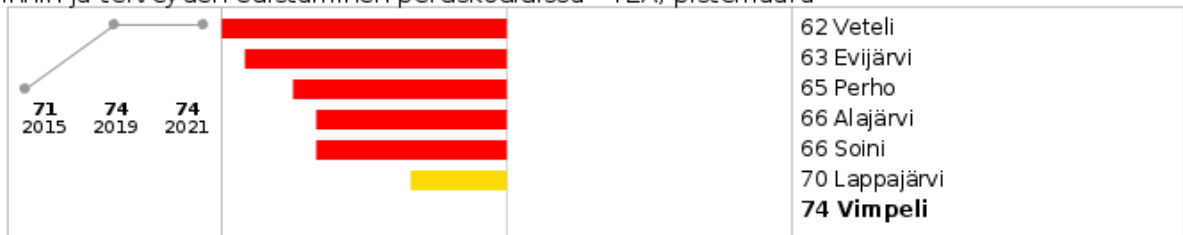
Tiedot on saatavissa seuraavan luokittelun mukaan:

1. "Kunnan omat palvelut" tarkoittaa kunnan omissa yksiköissä tuotettuja palveluita.
2. "Myydyt palvelut" tarkoittaa kohdasta 1. esim. muille kunnille myytyjä palveluita.
3. "Valtiolta ostetut palvelut" tarkoittaa valtion omistamilta yksiköiltä ostettuja palveluita.
4. "Kunnilta ostetut palvelut" tarkoittaa toisilta kunnilta ostettuja palveluita.
5. "Kuntayhteisöiltä ostetut palvelut" tarkoittaa kaikkia kuntayhtymiltä ostettuja palveluita.
6. "Muilta ostetut palvelut" tarkoittaa lähinnä yksityisiltä ostettuja palveluita.
7. "Kunnan kustantamat palvelut" tarkoittaa niiden palveluiden (tai tulonsiirtojen) määrää, jotka kunta on kustantanut asukkailleen. Se lasketaan vähentämällä omasta tuotannosta myynnit ja lisäämällä ostot (= 1-2+3+4+5+6).

Tilaston määritelmät ja luokitukset on kuvattu julkaisussa Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilaston luokitukset 2006. Suomen Kuntaliitto. Julkaisun voi tulostaa Suomen Kuntaliiton internet-sivuilta (www.kunnat.net)

Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Indikaattori kuvaa terveydenedistämistä kunnan alueella sijaitsevilla peruskouluilla.

Indikaattori on pistemäärä asteikolla 0-100. Pistemäärä on terveydenedistämistä kuvavien pistemäärien keskiarvo. Ulottuvuuskohtaiset pistemäärät on saatu pisteyttämällä koulun toimintaa kuvaavat tosiasialuonteiset tiedot suhteessa oletettuun hyvään käytäntöön. Koulukohtaiset tiedot on muutettu kuntatasolla koulun oppilasmäärällä painottamalla.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

Indikaattori ilmaisee lastenneuvolan fyysisten sekä etäkäyntien osuuden tuhatta 0 - 7-vuotiasta kohti. Lastenneuvolan käynnit sisältävät terveyskeskusten lastenneuvolassa tehdyt lääkärikäynnit ja käynnit muun ammattihenkilökunnan luo. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon käynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin tai muun henkilökunnan suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiasta

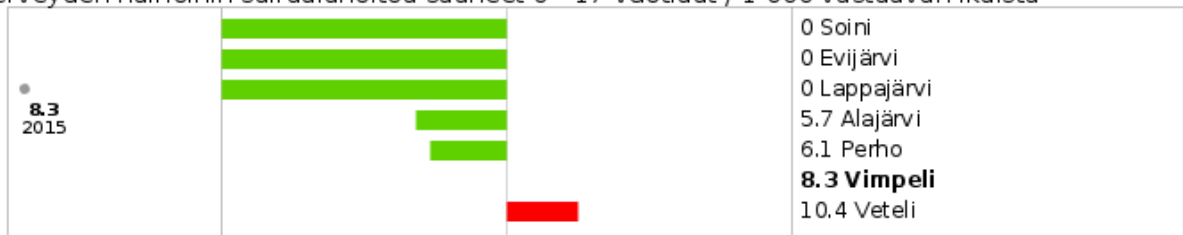

Indikaattori ilmaisee kouluterveydenhuollon fyysisten sekä etäkäyntien osuuden 7 - 18 -vuotiailla tuhatta vastaavan ikäistä kohti. Kouluterveydenhuollon käynnit sisältävät terveyskeskusten kouluterveydenhuollossa tehdyt lääkärikäynnit ja käynnit muun ammattihenkilökunnan luo. Kouluterveydenhuollon terveydenhoito- ja sairaanhoitokäynteihin lasketaan kuuluvaksi myös koulussa suoritettut 6 - 7-vuotiaiden käynnit.

Perusterveydenhuollon avohoidon käynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin tai muun henkilökunnan suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla mielenterveyden häiriöt (F10 - F99, pois lukien F70 - F79 älyllinen kehitysvammaisuus) sairaalahoitossa olleiden 0 - 17-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoitoa.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Erikoissairaanhoidon avohoitoikäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiasta

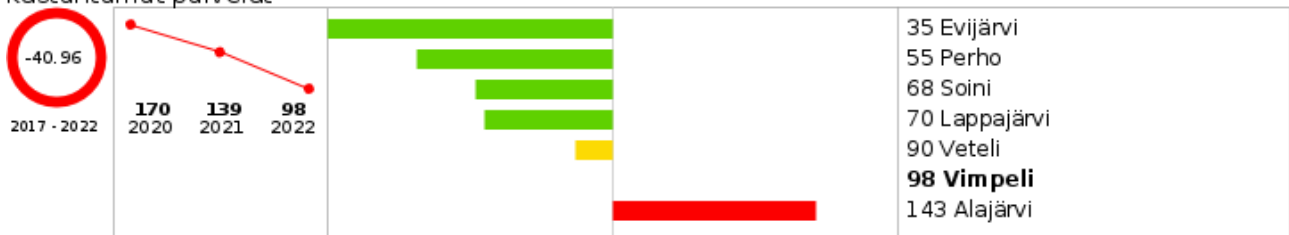
Indikaattori ilmaisee lastenpsykiatrian erikoisalalan avohoitoikäynnit vuoden aikana tuhatta 0 - 12-vuotiasta kohti. Lastenpsykiatrian avohoitoikäynnit sisältävät erikoissairaanhoidon lastenpsykiatrian erikoisalalaan kuuluvat avohoitoikäynnit kaikissa kunnallisissa sairaaloissa, sisältäen erikoislääkärijohtoiset terveyskeskussairaalat. Luvut eivät sisällä päiväsairaalahoittoa.

Erikoissairaanhoidon psykiatrian-/ mielenterveyden avohoitoikäynneinä tilastoidaan käynnit psykiatrian (18 vuotta täyttäneet), lastenpsykiatrian (0 - 12-vuotiaat) ja nuorisopsykiatrian (13 - 17-vuotiaat) erikoisalaloilla.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Muut palvelut

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana sosiaalihuoltolain mukaisia kasvatus- ja perheneuvolapalveluja saaneiden (sekä lasten että aikuisten) määrää suhteessa alle 18-vuotiaaseen väestöön. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Suhteutus tehdään alle 18-vuotiaaseen väestöön, koska on kyse lapsiperheille tarkoitettua palvelusta. Jos suhteutus tehtäisiin koko väestön määrään, joutuisivat erilaisen ikärakenteen omaavat kunnat eriarvoiseen asemaan. Pelkkä lasten määrän suhteuttaminen alle 18-vuotiaaseen väestöön taas ei anna oikeaa kuvaa, koska perheneuvolan asiakkaista yli puolet on aikuisia.

Tiedot sisältävät kunnan itse tuottamat ja muilta kunnilta, kuntayhtymiltä, valtiolta tai yksityisiltä palveluntuottajilta ostamat palvelut. Tiedot on saatavissa seuraavan luokittelun mukaan:

1. "Kunnan omat palvelut" tarkoittaa kunnan omissa yksiköissä tuotettuja palveluita.
2. "Myydyt palvelut" tarkoittaa kohdasta 1. esim. muille kunnille myytyjä palveluita.
3. "Julkisyhteisöiltä ostetut palvelut" tarkoittaa kaikkia kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta ostettuja palveluita.
4. "Muilta ostetut palvelut" tarkoittaa lähinnä yksityisiltä ostettuja palveluita.
5. "Kunnan kustantamat palvelut" tarkoittaa niiden palveluiden (tai tulonsiirtojen) määrää, jotka

kunta on kustantanut asukkailleen. Se lasketaan vähentämällä omasta tuotannosta myynnit ja lisäämällä ostot.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

2.8 FYYSINEN TOIMINTAKYKY

Mikä on Move-mittaus

Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move!-mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi koulujen liikunnanopetuksessa, kouluterveydenhuollon järjestämissä terveystarkastuksissa sekä valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa.

MOVE-TESTAUKSEN TULOKSET / VIMPELI

Move!-mittauksissa selvitetään oppilaiden kestävyyttä, voimaa, nopeutta, liikkuvuutta sekä motorisia perustaitoja ja havaintomotorisia taitoja. Näitä tarvitaan koululaisten arjessa: koulumatkan kävelyyn tai pyöräilyyn, koulu- ja harrastusvälineiden nostamiseen ja kantamiseen, portaiden nousemiseen sekä liikkumiseen erilaisilla alustoilla. Move!-järjestelmän tavoitteena on tukea oppilaita fyysisestä toimintakyvystä huolehtimisessa. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin sisältyvät mittaukset toteutetaan kaikille 5.- ja 8.-luokkalaisille ja ne voidaan tehdä toimintarajoitteisten osalta sovelletusti.

Lisätietoa Move!-järjestelmästä osoitteesta: www.oph.fi/fi/move.

Move!-mittaustulokset kertovat kuntatasolla perusopetusikäisten (5.- ja 8.-luokkalaiset) lasten ja Nuorten fyysisen toimintakyvyn tilasta. Tulosraporttia voidaan hyödyntää esimerkiksi kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydentilan seurannassa sekä moniammatillisen yhteistyön suunnittelussa. Vimpelistä Move-mittauksiin osallistui 5 luokan oppilaita yhteensä **23** ja 8 luokan oppilaita oli mukana **20**.

Move! palautejärjestelmän tulosluokat:

Mittaustulos on terveyttä ja hyvinvointia edistävällä tasolla eli oppilaan fyysinen toimintakyky edistää hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan.

Mittaustulos on terveyttä ja hyvinvointia ylläpitävällä tasolla eli oppilaan fyysinen toimintakyky ylläpitää hänen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointiaan.

Mittaustulos on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla eli oppilaalla voi olla vaikeuksia selviytyä väsymättä arkipäivän toiminnoista.

Tulosten yhteenveto: Vimpeli

Sammandrag över resultaten: Vindala

OSIO AVSNITT	5. luokka/ 5. klass		8. luokka/ 8. klass	
	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor
20 metrin viivajuoksu (mediaani, min:sek)				
20 meters skyttellöpning (median, min:sek)	04:29	03:44	07:06	04:22
Muutos / Förändring (2021-2022)	+00:17	+01:03	+01:45	+01:19
Vauhditon 5-loikka (mediaani, metriä)				
5-steg utan ansats (median, meter)	8.00	7.70	10.23	9.61
Muutos / Förändring (2021-2022)	-0.35	-0.12	+0.11	+0.26
Heitto-kiinniottoyhdistelmä (mediaani, krt)				
Kast med lyra (median, antal)	13	11	16.5	16
Muutos / Förändring (2021-2022)	-3	+0.5	+1.5	+0
Ylävartalon kohotus (mediaani, krt)				
Höjning av överkroppen (median, antal)	25	17	58	34.5
Muutos / Förändring (2021-2022)	-7.5	-30	+26	+9
Etunojapunnerrus (mediaani, krt)				
Armpress (median, antal)	21.5	25	19.5	32
Muutos / Förändring (2021-2022)	+3.5	+1	-2.5	+6
Liikkuvuus, yhteensä (keskiarvo %, kyllä)				
Kroppens rörlighet totalt (medelvärde %, ja)	77.5	84.1	92.5	97.5
Muutos / Förändring (2021-2022)	-3.1	+2.9	+24.3	-0.4

Fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos: Vimpeli

Totalt resultat för den fysiska funktionsförmågan: Vindala

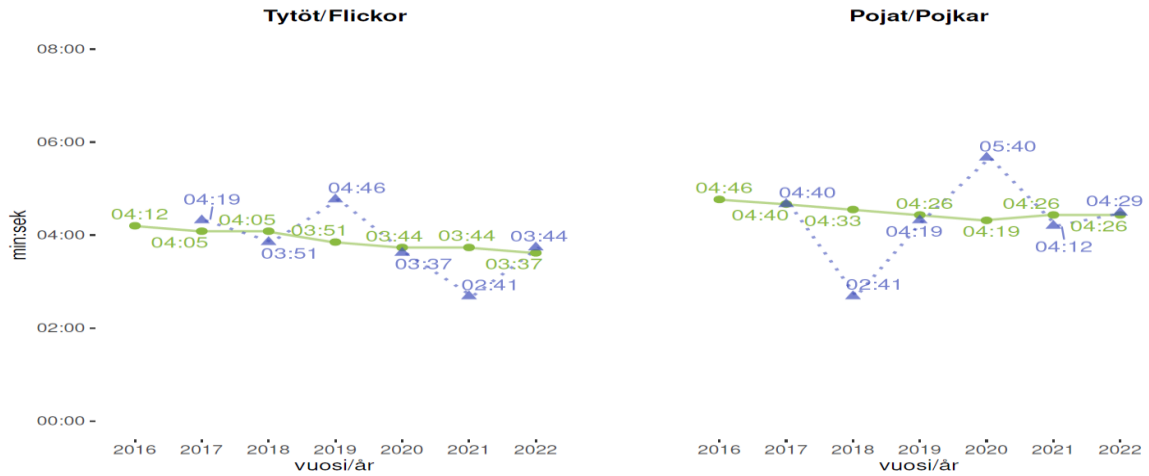
Tulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveystä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Lisätietoa fyysisen toimintakyvyn summaindikaattorista: <https://www.sotkanet.fi> (indikaattorit 5477 ja 5478).

Resultatet beskriver den procentuella andel av eleverna vars fysiska funktionsförmåga är på en nivå som eventuellt förbrukar eller inverkar skadligt på hälsan och välbefinnandet. Vid beräkningen har alla delområden av den fysiska funktionsförmågan beaktats. Mer information om summaindikatorn för den fysiska funktionsförmågan: <https://www.sotkanet.fi> (indikatorerna 5477 och 5478).

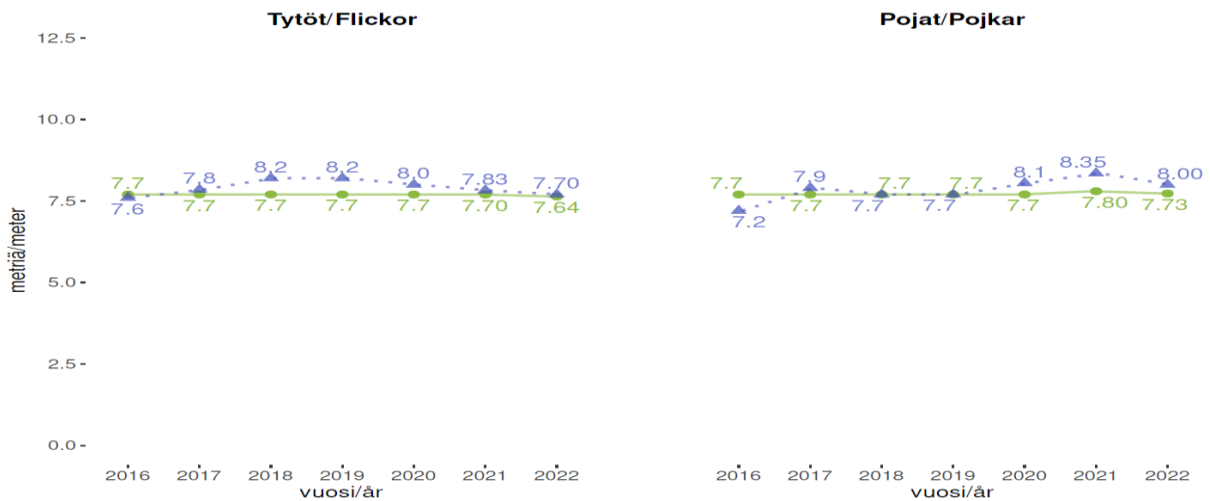
Luokka / Klass	Pojat / Pojkar	Tytöt / Flickor	Yhteensä / Totalt
5. luokka/5. klass	40 %	33.3 %	36.8 %
8. luokka/8. klass	10 %	12.5 %	11.1 %
molemmat luokat/båda klasserna	25 %	23.5 %	24.3 %

5. luokkalaisten tuloksia 2016-2022, sininen Vimpeli ja vihreä koko maa:

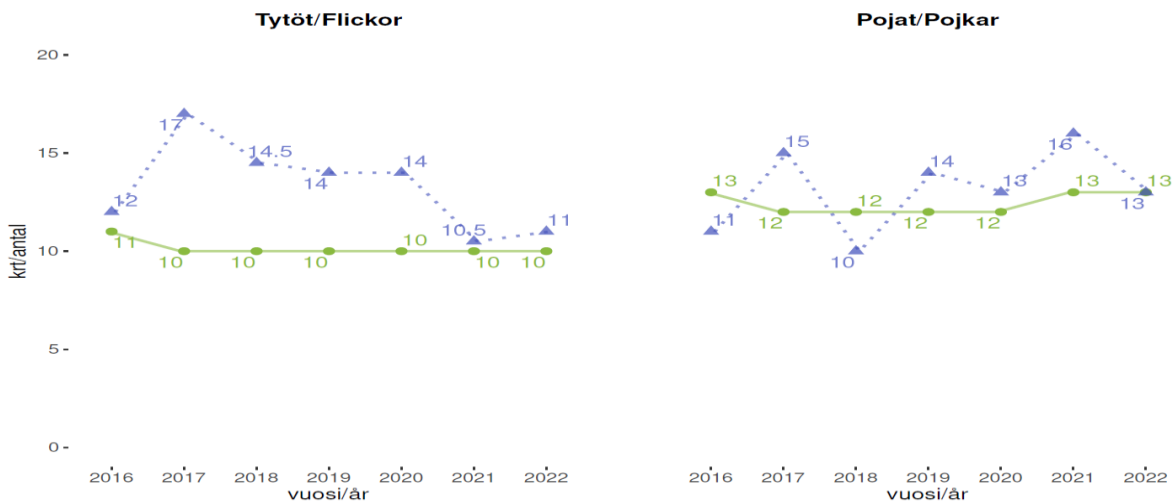
20 m viivajuoksu, mediaani (aika), 5. luokka
20 m skyttellöpfung, median (tiden), 5. klass

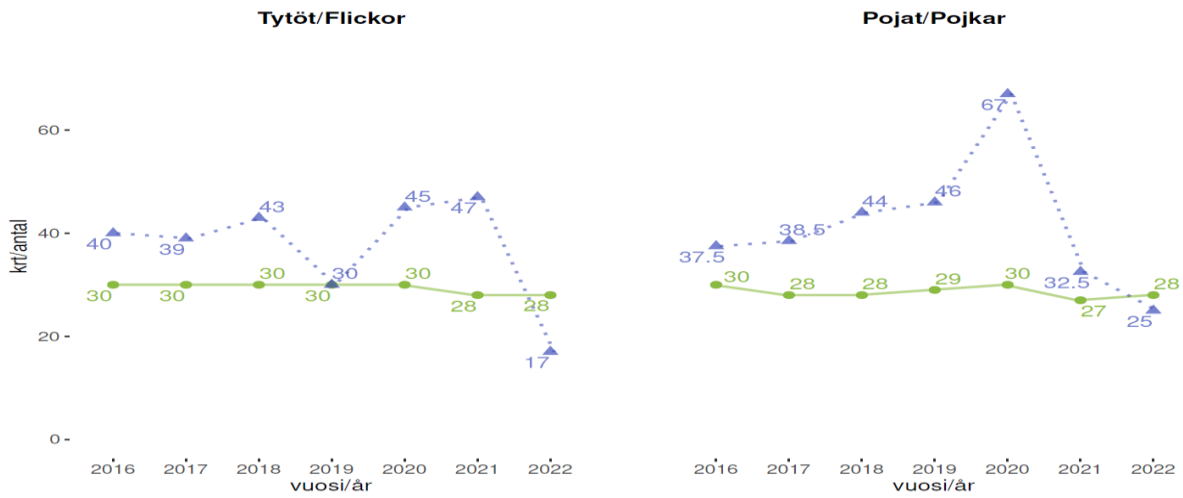
Vauhditon 5-loikka, mediaani (metriä), 5. luokka
5-steg utan ansats, median (meter), 5. klass

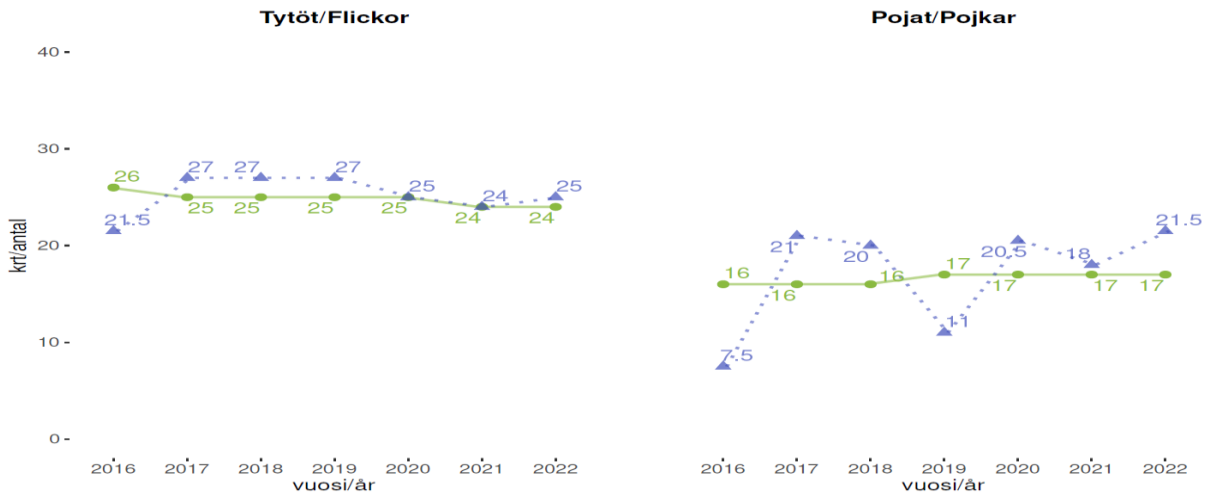
Heitto-kiinniottoyhdistelmä, mediaani (krt), 5. luokka
Kast med lyra, median (antal), 5. klass

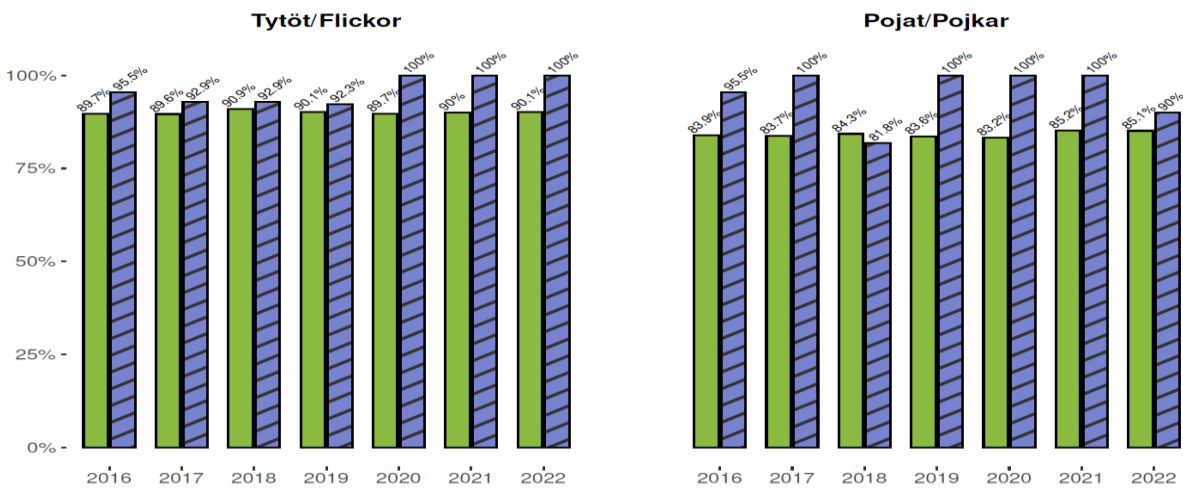
Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 5. luokka
Höjning av överkroppen, median (antal), 5. klass

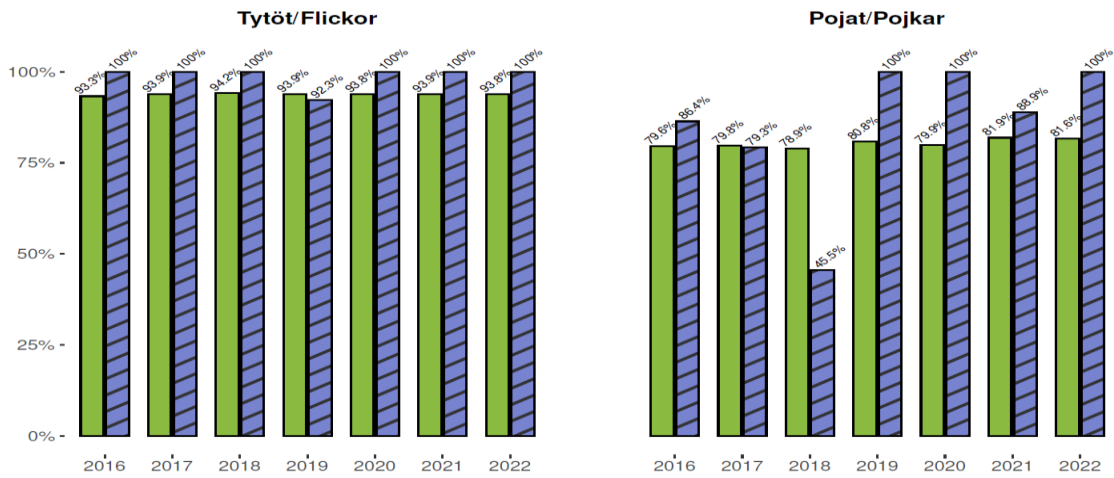
Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 5. luokka
Armpress, median (antal), 5. klass

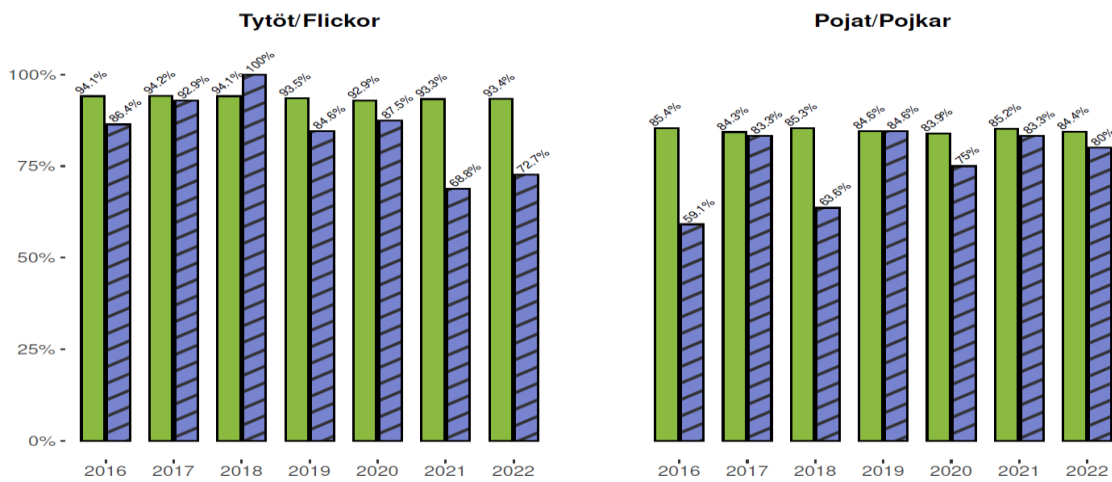
Kyykistys, onnistuneet suoritukset (%), 5. luokka
Huksittande, lyckade prestationer (%), 5. klass

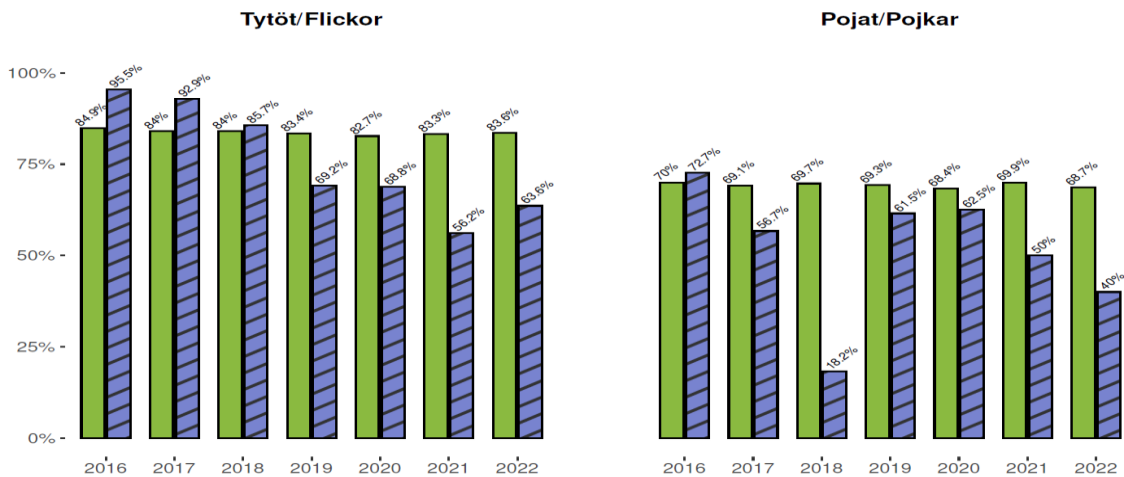
Alaselän ojennus täysistunnassa, onnistuneet suoritukset (%), 5. luokka *Move*
 Sträckning av nedre ryggen i sittande ställning, lyckade prestationer (%), 5. klass

Olkapäiden liikkuvuus (oikea käsi ylhäällä), onnistuneet suoritukset (%), 5. luokka *Move*
 Axlarnas rörlighet (höger arm i överläge), lyckade prestationer (%), 5. klass

Olkapäiden liikkuvuus (vasen käsi ylhäällä), onnistuneet suoritukset (%), 5. luokka *Move*
 Axlarnas rörlighet (vänster arm i överläge), lyckade prestationer (%), 5. klass

Analyysi 5-luokkalaisten Move!- tuloksista vuosien varrella:

Kestävyyskunto

Sekä tyttöjen että poikien osalta viivajuoksussa oli jonkin verran vuosittaisia eroja. Selkeimmät erot valtakunnalliseen tasoon on tytöillä vuonna 2019, jolloin ollaan valtakunnalliseen tasoon verrattuna hieman paremmalla tasolla, kun taas 2021 on tulokset olleet huonommat. Vuoden 2022 tulokset tytöillä oli lähellä valtakunnan keskiarvoa, joten edelliseen vuoteen verrattuna kestävyyskunto on tytöillä noussut. Poikien osalta vuonna 2018 ollaan selkeästi huonommalla tasolla verrattuna valtakunnalliseen tasoon, kun taas vuonna 2020 taas tulokset olivat parantuneet reilusti. Tyttöjen mediaanitaso oli vuonna 3.44 minuuttia, poikien 4.29 minuuttia. Näiden mukaan ollaan sillä tasolla, että selviydytään arkisista askareista, mutta olisi hyvä, että hengästyttävää liikuntaa harjoitettaisiin useamman kerran viikossa.

Motoriset taidot

Vauhditon pituus. Vauhditon pituus on mennyt vuosien aikana aika tasaista rataa ja sekä tytöt että pojat ovat olleet viime vuosina saaneet hieman valtakunnan tasoa paremmat tulokset. Edelliseen vuoteen verrattuna, molemmilla oli hieman tulokset laskeneet. Tyttöjen mediaanitaso oli 7,70 m ja poikien 8.00 m. Näiden tulosten mukaan Vimpelin 5-luokkalaisten alaraajojen voima sekä tasapaino- ja liikkumistaidot ovat tarvittavalla tasolla. Hyppytaitojen kehittämistä tulisi jatkaa ylläpidon kannalta.

Heitto-kiinniottoyhdistelmä.

Tyttöjen osalta heitto- ja kiinniottoyhdistelmässä on taso ollut selkeästi valtakunnan keskiarvoa parempia, mutta vuonna 2021 ja 2022 tulokset laskivat. Poikien osalta on vuonna 2016 ja 2018 oltu hieman keskitason alapuolella, muuten on oltu keskitason yläpuolella. Tyttöjen mediaanitulokset oli 11, poikien 13. Molemmilla siis tulokset siis hyvällä tasolla, lisäharjoittelulla kuitenkin kannattaa kehittää vielä taitoja.

Keskivartalon lihasvoima

Sekä tyttöjen että poikien osalta on vuonna 2022 tuloksissa nähtävissä muutos huonompaan. Aiempina vuosina tulokset ovat olleet keskitason yläpuolella, mutta vuonna 2022 tytöt ovat tipahtaneet reilusti keskitason alapuolelle, pojat vain hieman. Poikien osalta vuonna 2019 oli poikkeuksellinen vuosi, koska tulokset olivat reilusti keskitasoa parempia, myös Vimpelin tuloksiin verraten. Mediaanitulokset oli tytöillä 17 toistoa, pojilla 25 toistoa Keskivartalon voiman ja kestävyuden näkökulmasta 5-luokkalaisten tyttöjen ja poikien osalta tulisi keskivartalon voimaa kehittää.

Ylävartalon voima

Etunojapunnerrus on tyttöjen osalta ollut tasaista vuosien varrella ja valtakunnallisella tasolla. Poikien tuloksissa on taas pieniä vuosittaisia eroja. Tyttöjen mediaanitaso oli 25, pojilla 21,5. Tässä osa-alueessa riittää 5-luokkalaisille kannustus jatkaa samaan malliin, niin yläraajojen lihasvoima säilyy.

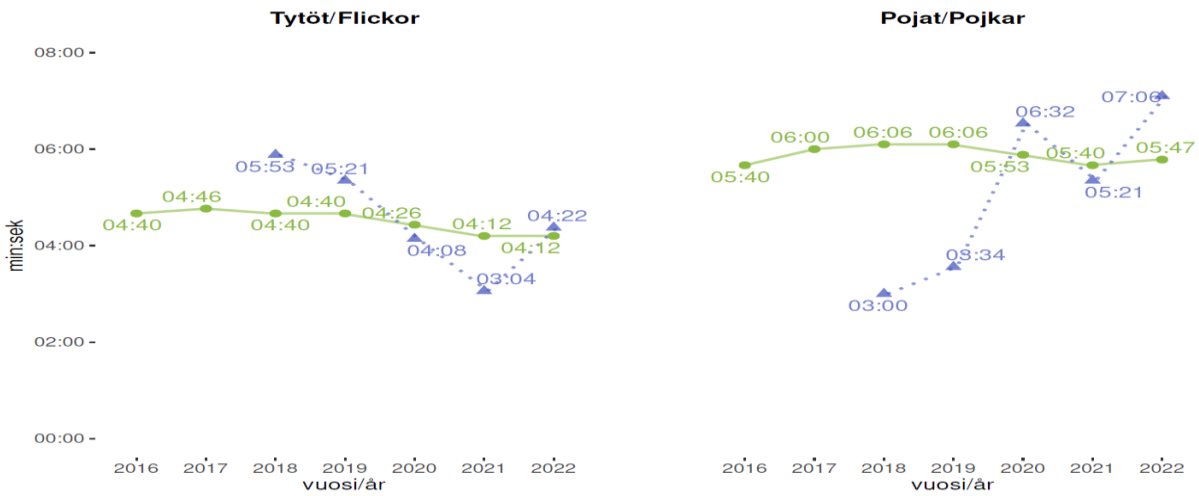
Liikkuvuus.

Liikkuvuutta mitataan kolmella erilaisella testillä. Liikkuvuustesteissä tulokset olivat kyykistyksen ja alaselän ojennuksen osalta sekä tyttöjen että poikien osalta tasaisia ja keskitasoon verrattuna hyviä, poikkeuksena poikien tulos vuonna 2018, jolloin alaselän ojennustulokset olivat selkeästi muita tuloksia heikompia. Olkapäiden liikkuvuuden osalta oli varsinkin pojilla selkeitä eroja vasemman ja oikean puolen tuloksissa. Oikea käsi ylhäällä pojat saivat 80 %, mutta vasen käsi ylhäällä vain 40%. Tyttöillä vastaavat luvut 72,7 %/63,3%. Olkapäiden liikkuvuuden tuloksissa Vimpeli jäi sekä tyttöjen että poikien tuloksissa alle valtakunnallisen keskitason. Jo puolierojenkin takia, olisi hyvä kannustaa jatkossa säännöllisesti harjoituttamaan liikkuvuutta kokonaisvaltaisesti, varsinkin yläraajojen osalta.

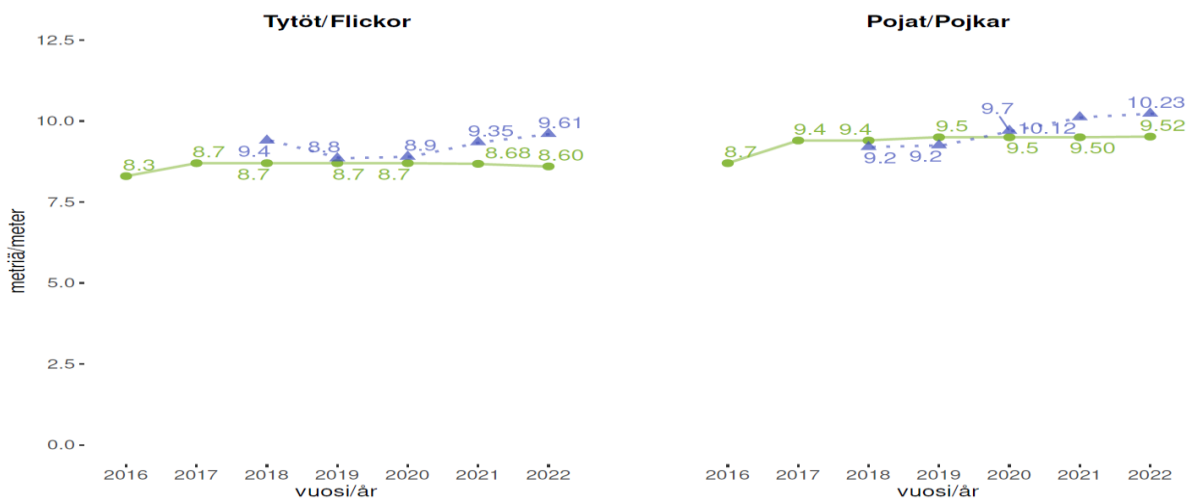
Kokonaisuudessa 2022 vuoden 5-luokkalaisten poikien määrstä 40% ja tyttöjen määrstä 33,3% oli sellaisia, joiden toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

8. luokkalaisten tuloksia 2016-2022, sininen Vimpeli ja vihreä koko maa:

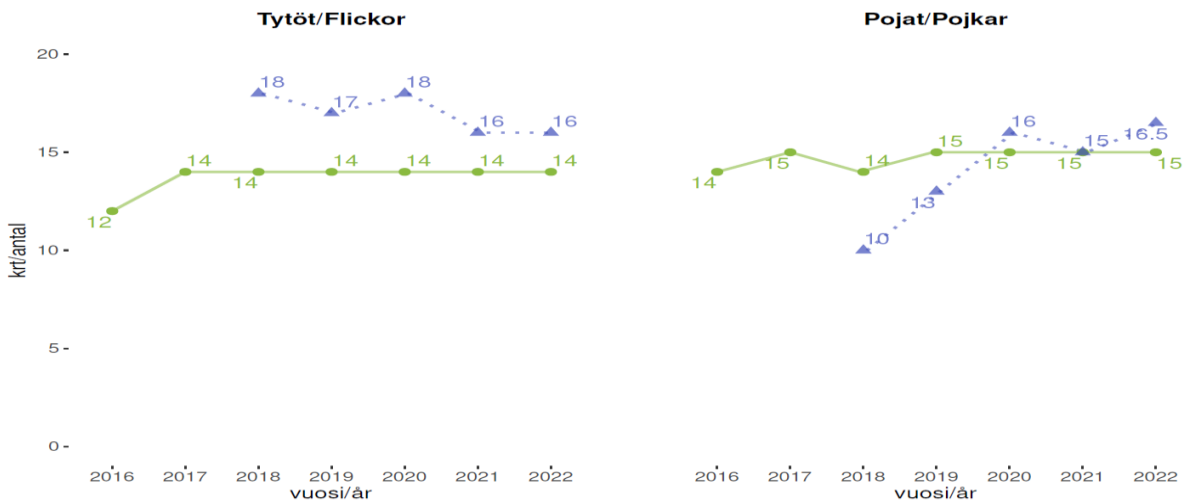
20 m viivajuoksu, mediaani (aika), 8. luokka
20 m skyttellöpning, median (tiden), 8. klass

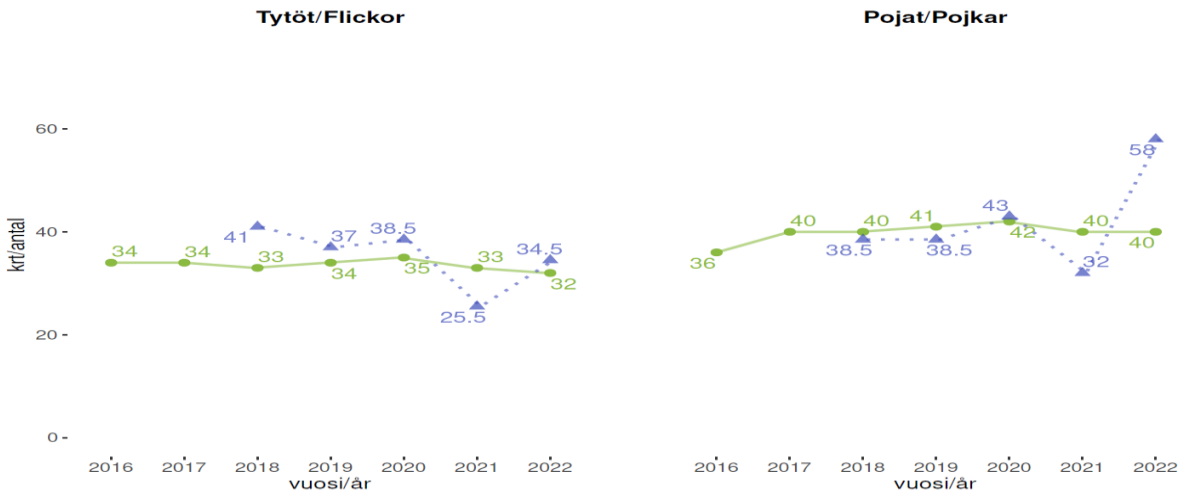
Vauhditon 5-loikka, mediaani (metriä), 8. luokka
5-steg utan ansats, median (meter), 8. klass

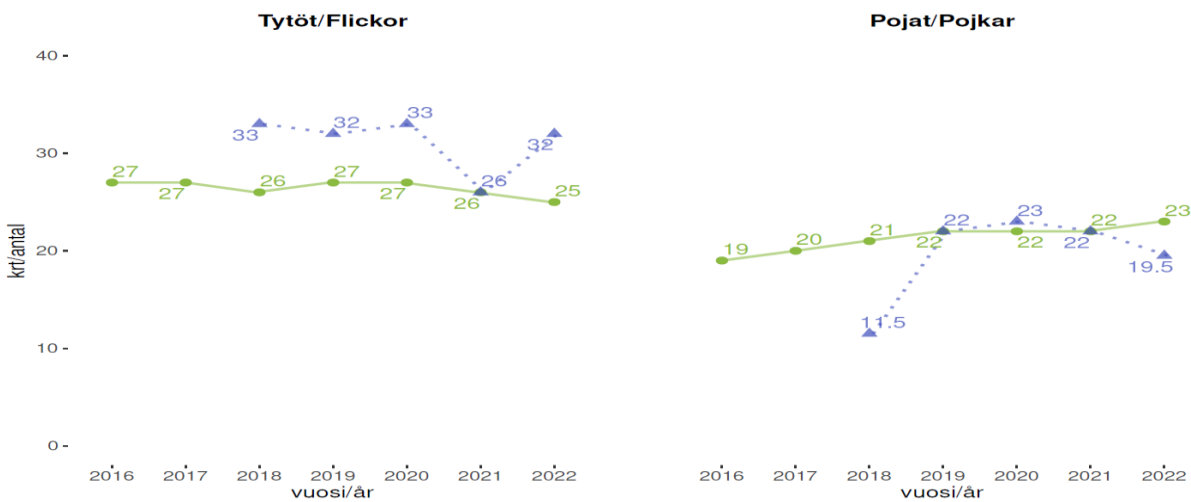
Heitto-kiinniotttoyhdistelmä, mediaani (krt), 8. luokka
Kast med lyra median (antal), 8. klass

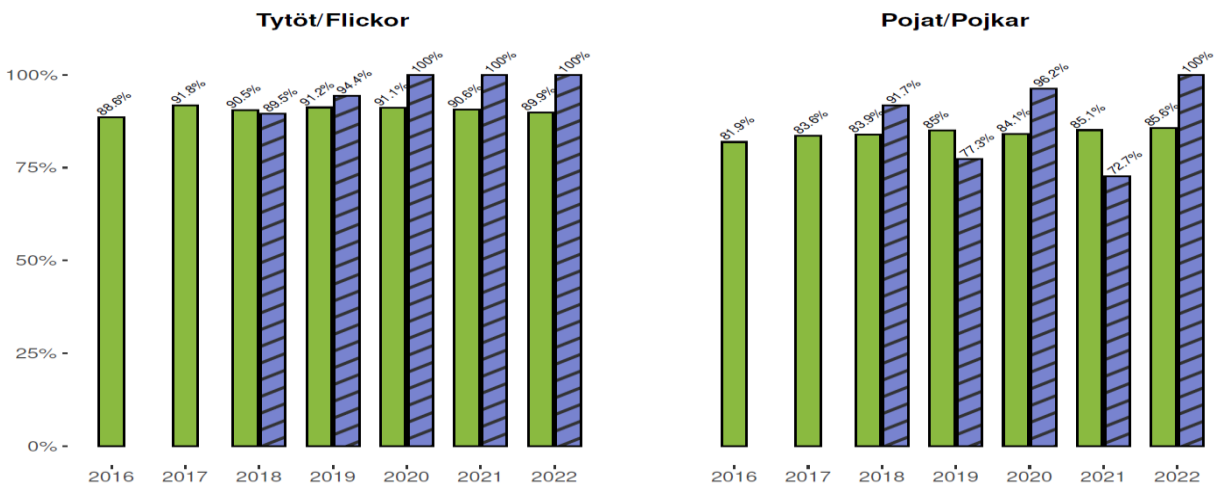
Ylävartalon kohotus, mediaani (krt), 8. luokka
Höjning av överkroppen, median (antal), 8. klass

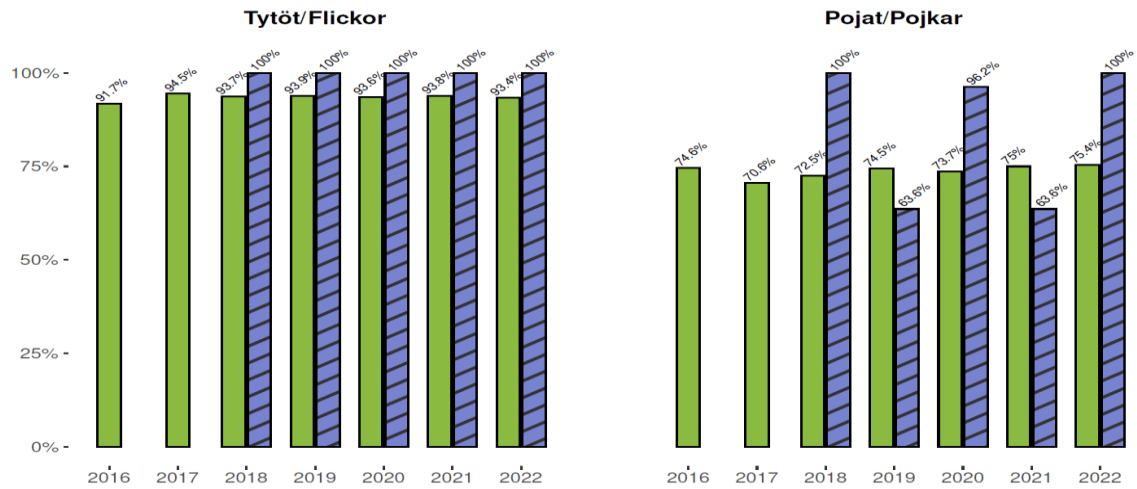
Etunojapunnerrus, mediaani (krt), 8. luokka
Armpress, median (antal), 8. klass

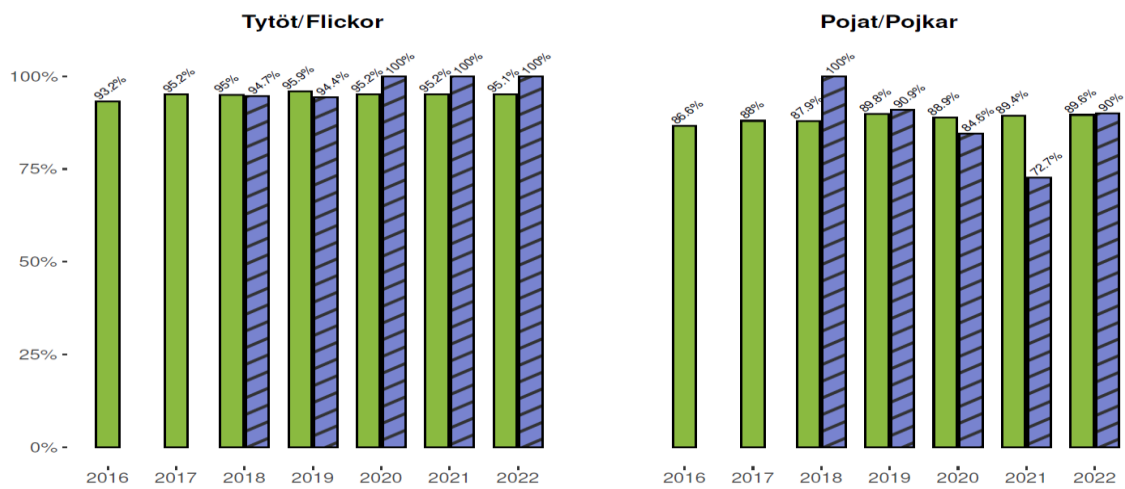
Kyykistys, onnistuneet suoritukset (%), 8. luokka
Huktittande, lyckade prestationer (%), 8. klass

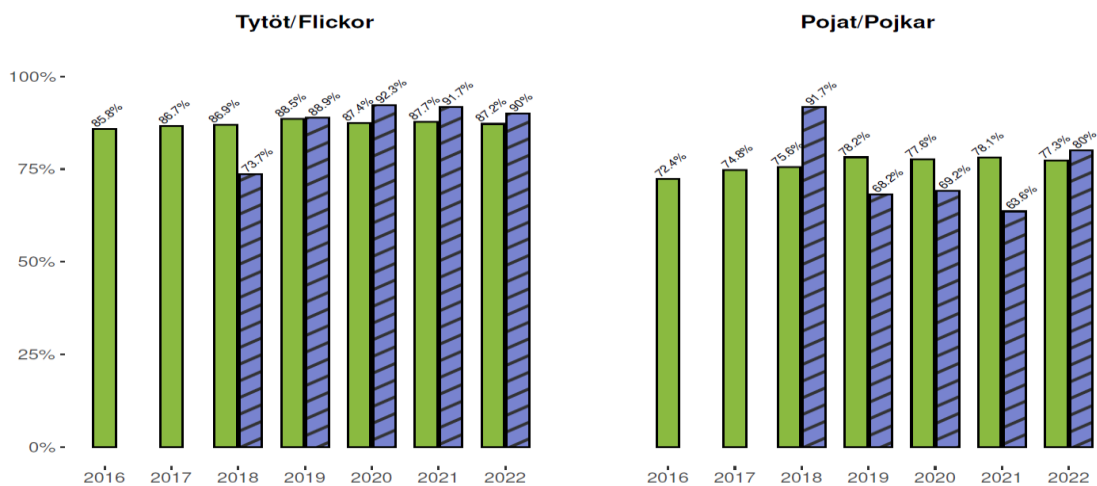
Alaselän ojennus täysistunnassa, onnistuneet suoritukset (%), 8. luokka *Move!*
Sträckning av nedre ryggen i sittande ställning, lyckade prestationer (%), 8. klass

Olkapäiden liikkuvuus (oikea käsi ylhäällä), onnistuneet suoritukset (%), 8. luokka *Move!*
Axlarnas rörlighet (höger arm i överläge), lyckade prestationer (%), 8. klass

Olkapäiden liikkuvuus (vasen käsi ylhäällä), onnistuneet suoritukset (%), 8. luokka *Move!*
Axlarnas rörlighet (vänster arm i överläge), lyckade prestationer (%), 8. klass

Analyysi 8-luokkalaisten Move!- tuloksista vuosien varrella

Kestävyyskunto

Viivajuoksussa on 8-luokkalaisten tuloksissa selkeitä vuosittaisia eroja. Huonoin vuosi oli tytöillä tuloksissa 2021, pojilla vuosi 2018. Sekä tyttöjen että poikien kestävyyskunto on parantunut vuodesta 2021 vuoteen 2022. Tyttöjen mediaanitulos oli 4.22 minuuttia ja pojilla 7.06 minuuttia. Näiden mukaan ollaan sillä tasolla, että selviydytään arkisista askareista, mutta olisi hyvä, että hengästyttävää liikuntaa harjoitettaisiin useamman kerran viikossa.

Motoriset taidot

Vauhditon pituus. Vauhditon pituus on mennyt vuosien aikana aika tasaista rataa ja sekä tytöt että pojat ovat olleet viime vuosina saaneet hieman valtakunnan tasoa paremmat tulokset. Molemmilla kimmoisuus on erittäin hyvällä tasolla. Tyttöjen mediaanitulos oli 9.61 metriä, pojilla 10.23 metriä. Heitto-kiinniottoyhdistelmä. Tyttöjen osalta heitto- ja kiinniottoyhdistelmässä on taso ollut selkeästi valtakunnan keskiarvoa parempia. Poikien osalta on tulokset olleet noususuunnassa. Tyttöjen mediaanitaso oli 16, pojilla 16,5. Molemmat ovat siis hyvällä tasolla.

Keskivartalon lihasvoima

Tulokset ovat olleet tasaisesti molemmilla valtakunnallisesti keskitason lähellä, mutta vuonna 2021 sekä tyttöjen että poikien tuloksissa on tullut suuri notkahdus. Kuitenkin verraten vuoden 2021 ja 2022 tuloksia, niin molemmilla on tulokset parantuneet. Varsinkin poikien tulos muuttui suuresti vuoden aikana 32->58, tyttöjen muutos oli 25,5 -> 34,5. Pojat pääsivät tuolla tuloksella siis hyvään tasoon, tytöillä tarvitaan vielä keskivartalon lihaksille lisäharjoitusta.

Ylävartalon voima

Etunojapunnerrus on tyttöjen osalta ollut melko tasaista ja valtakunnallisesti myös hyvällä tasolla. Poikien tulokset olivat tasaisia 2019–2021, vuoden 2022 tuloksissa oli pientä laskua. Vuoden 2018 tulokset pojilla oli reilusti alle keskitason. Vuoden 2021 ja 2022 välillä on tyttöjen tulokset parantuneet 26 -> 32, pojilla taas tulokset olivat huonontuneet 22 -> 19,5. Tyttöjen yläraajojen voima ja kestävyys on toimintakyvyn näkökulmasta hyvällä tasolla. Pojilla tämä on riittävällä tasolla, mutta voiman sekä kestävyuden harjoituksia yläraajoille kannattaa ylläpitää monipuolisesti.

Liikkuvuus

Liikkuvuutta mitataan kolmella erilaisella testillä. Liikkuvuuden osalta tyttöjen tulokset ovat tasaisia ja 100% täyttyi lähes kaikissa, vain olkapäiden (vasen käsi ylhäällä) tulokset oli 90%. Pojilla on pientä eroavaisuutta eri vuosien tuloksissa, mutta kokonaisuudessaan vuoden 2022 tulokset olivat hyvin. Parhaiten ero näkyy vuoden 2021 ja 2022 välillä, kun lähes kaikki tulokset ovat parantuneet ja tulokset ovat lähellä 100%. Ainoastaan olkapäiden liikkuvuus jäi hieman alle 100%, mutta hyvä huomioda, että puolierot eivät olleet kovin suuret, oikea käsi ylhäällä 90%, vasen käsi 80%. Liikkuvuuden osalta siis 8-luokkalaisia kannustetaan jatkamaan monipuolista liikuntaa ja huolehtimaan kokonaisvaltaisesti koko kehon liikkeestä.

Kokonaisuudessa 2022 vuoden 8-luokkalaisten poikien määrästä 10% ja tyttöjen määrästä 12,5% oli sellaisia, joiden toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla.

2.9 Lasten ja nuorten harrastekysely 2023

Kyselyn taustaa

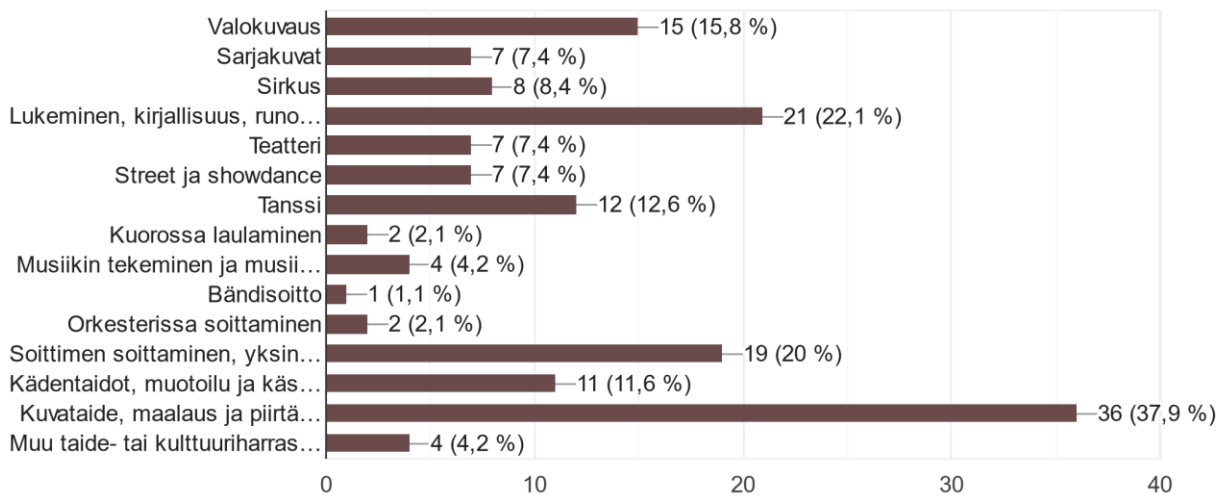
Vapaa-aikatoimi toteutti parin vuoden tauon jälkeen yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa lasten ja nuorten harrastekyselyn keväällä 2023. Kysely teetettiin yhteiskoulun sekä lukion oppilaille oppitunnin aikana. Kyselyyn vastasi yhteensä 69kpl 4-6. luokkalaista, 44kpl 7-9. luokkalaista ja 58kpl lukiolaisia.

Kyselyn tulokset:

Mitä taide- ja kulttuuriharrastuksia sinulla on?

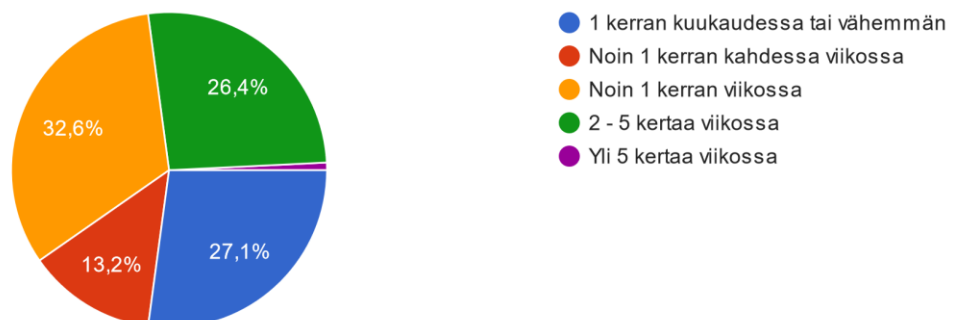
Taide ja kulttuuri (voit valita useita vaihtoehtoja)

95 vastausta

Kuinka usein harrastat taidetta ja kulttuuria?

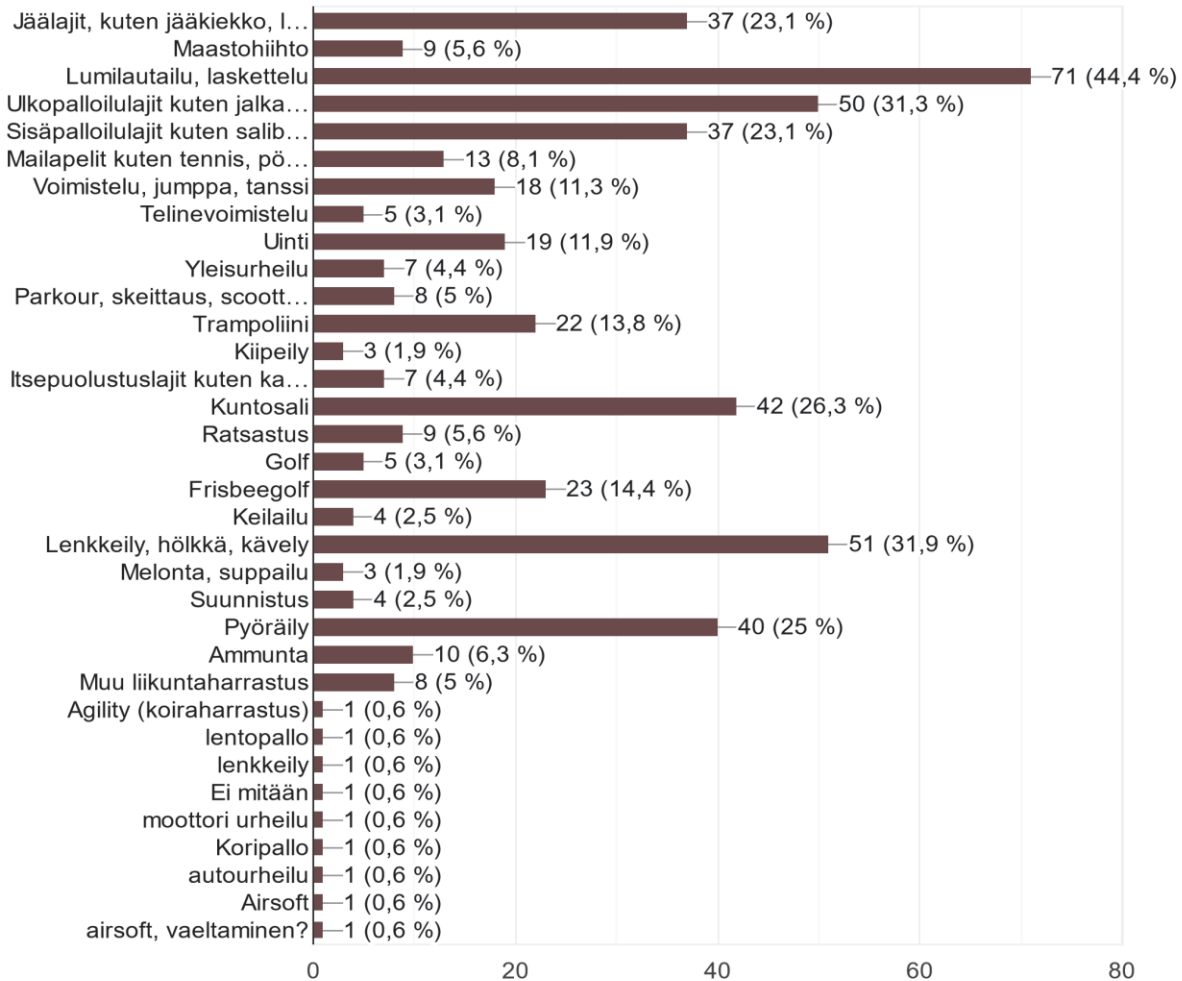
129 vastausta

Mitä liikuntaharrastuksia sinulla on?

Liikunta (voit valita useita vaihtoehtoja)

160 vastausta

Kuinka usein harrastat liikuntaa?

Kuinka usein harrastat liikuntaa?

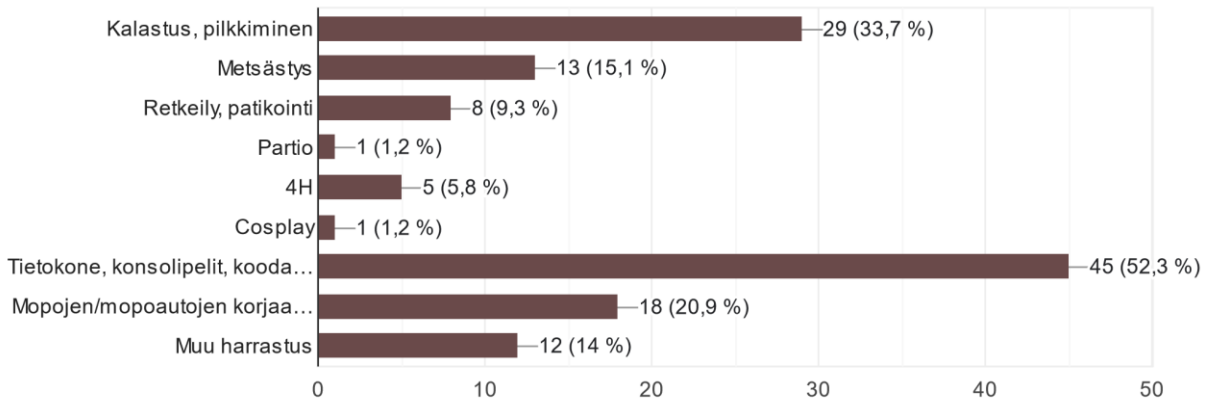
163 vastausta

Onko sinulla jokin muu harrastus?

Muut harrastukset (voit valita useita vaihtoehtoja)

86 vastausta

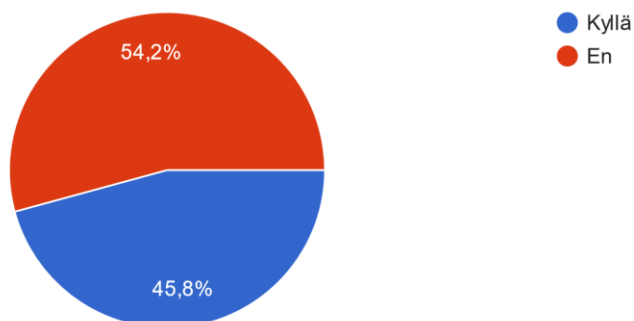
Kuinka usein harrastat muita lajeja?

103 vastausta

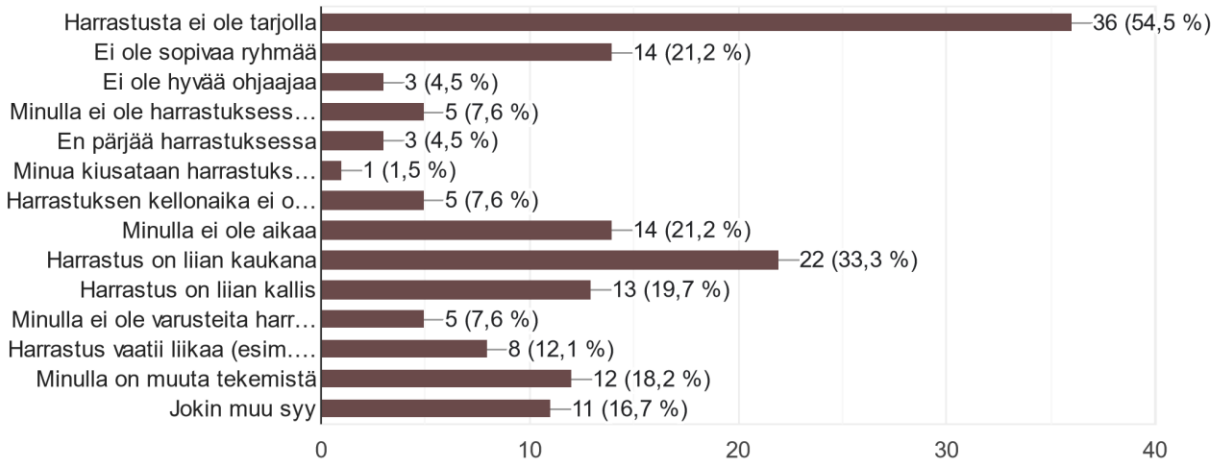
Mikäli sinulla ei ole harrastuksia, niin haluaisitko harrastaa jotain?

59 vastausta

Mikäli haluaisit harrastaa jotain, niin mikä estää harrastamisesi?

66 vastausta

Millaisia harrastusmahdollisuuksia toivoisit Vimpeliin?

Jalkapallo, lentopallo, jääkiekko, ulkokuntosali ja muita paikkoja treenaamiseen, suunnistus kerhoja, ratsastus, pöytätennis, sulkapallo, yleisurheilu, karatekerho, seinäkiipeily, keppihevoskurssi, liikuntaharrastuksia, jotain voimistelu ryhmiä tai tanssia, tyttöjen voimistelu, poikien koripallo partio, muita kuin palloilu lajeja, uinti, telinevoimistelun, joukkuevoimistelu, cheerleading, maastopyöräilyä, futsalia, autojen, mopojen ja traktoreitten korjaus, spinning nyrkkeily, airsoft, kuorolaulua, eri kulttuurien tutkintaa esim. Japani, näytteleminen, laulaminen, skeittaus

2.10 NUORET JA NUORET AIKUISET

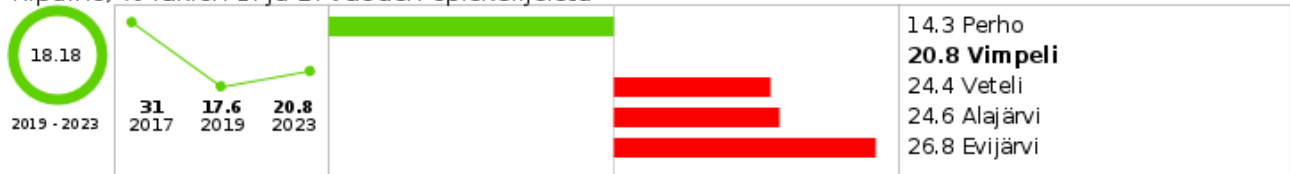
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 - F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina 16 - 24-vuotiaasta väestöstä tilastovuoden lopussa. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnetty eläkkeet ja määräaikaisten kuntoutustuet. Vuonna 2007 noin puolella oli mielenterveysdiagnosina älyllinen kehitysvammaisuus (F70 - F79). Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

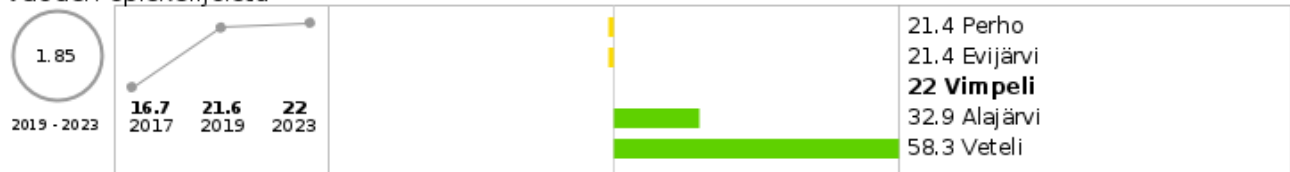
Indikaattori ilmaisee painoindeksiin perustuen ylipainoisten lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Indikaattori ilmaisee terveydentilansa keskinkertaiseksi, melko huonoksi tai huonoksi kokevien lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Indikaattori ilmaisee vapaa-ajallaan tavallisesti korkeintaan tunnin viikossa hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa harrastavien lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoiden osuuden prosentteina kysymykseen vastanneista ko. ikäluokassa.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

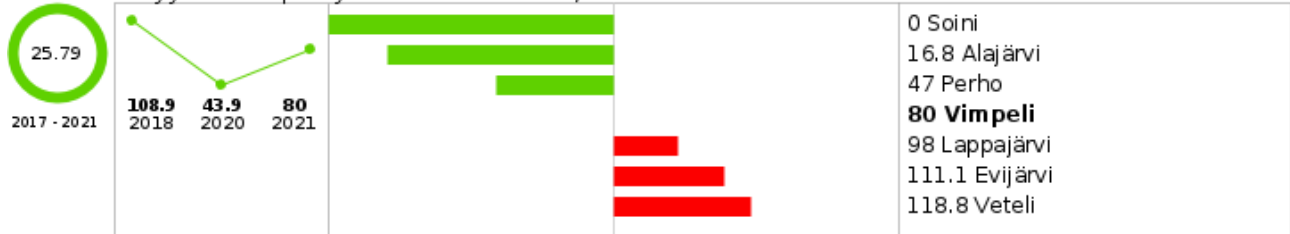
Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavan ikäistä

Lukuihin sisältyvät henkilöt, jotka on käräjäoikeuksissa tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyllisenä rangaistukseen tuomitsematta (henkilön rikosasiaratkaisussa on ainakin yksi syyksi luettu rikos) ja joilla oli tuomitsemisvuoden viimeisenä päivänä kotikuntalain mukainen kotikunta Suomessa. Käräjäoikeuksien lisäksi lukuihin sisältyy vuosittain muutama tuomio, joka on annettu hovioikeudessa sen toimiessa ensimmäisenä oikeusasteena. Henkilö esitetään tilastossa yhtä monta kertaa kuin hänestä on tehty edellä mainittuja ratkaisuja (tuomittujen bruttoesitys). Tilastokeskuksen tiedot perustuvat oikeushallinnon Tuomiolauselmajärjestelmään (TL).

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Rikoksista syylliseksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee rikoksista syylliseksi epäiltyjen 15 - 17-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikoksista epäiltyjen lukumäärä on eri asia kuin syylliseksi todettujen lukumäärä. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Sama henkilö voi olla syylliseksi epäiltynä useita kertoja saman vuoden aikana eri tai samasta rikoksesta. Jos henkilö esimerkiksi pahoinpitelee kahta henkilöä, tulee tästä tilastoon kaksi epäiltyä vaikka kyseessä olisi ollut yksi ja sama henkilö.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Rikoksista syylliseksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee rikoksista syylliseksi epäiltyjen 18 - 20-vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikoksista epäiltyjen lukumäärä on eri asia kuin syylliseksi todettujen lukumäärä. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Sama henkilö voi olla syylliseksi epäiltynä useita kertoja saman vuoden aikana eri tai samasta rikoksesta. Jos henkilö esimerkiksi pahoinpitelee kahta henkilöä, tulee tästä tilastoon kaksi epäiltyä vaikka kyseessä olisi ollut yksi ja sama henkilö.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

2.11 TYÖIKÄISET

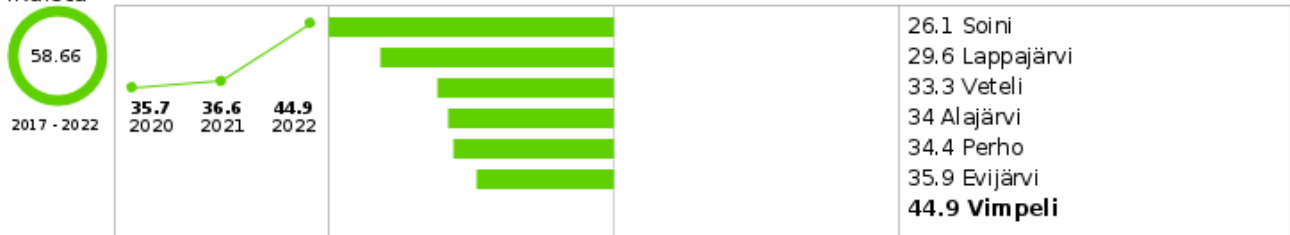
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

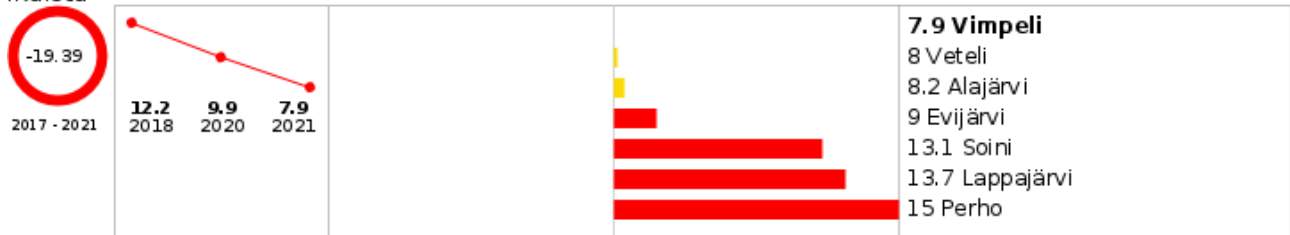
Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden (F00 - F99) vuoksi työ- ja/tai kansaneläkejärjestelmästä työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuuden prosentteina 25 - 64-vuotiaasta väestöstä tilastovuoden lopussa. Työkyvyttömyyseläkkeet käsittävät toistaiseksi myönnettyt eläkkeet ja määräaikaiset kuntoutustuet. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella sairauspäivärahaa, osasairauspäivärahaa tai YEL-päivärahaa saaneiden 18 - 24-vuotiaiden osuuden vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25 - 64-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset (ICD 10: S00-T78) sairaalahoidossa olleiden 25-64 -vuotiaiden osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

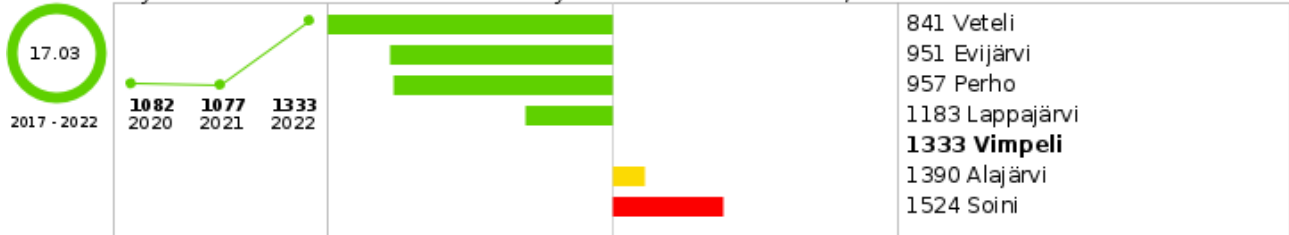
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Tilastossa ovat mukana henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon 15 - 49-vuotiaiden lääkärikäyntien osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa sekä kotisairaanhoidon- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkirintodistukset).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoidokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon 50 - 64-vuotiaiden lääkärikäyntien osuuden tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa sekä kotisairaanhoidon- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkirintodistukset).

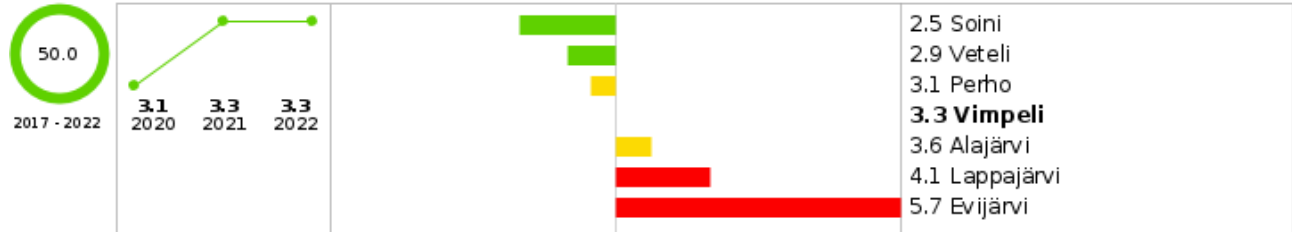
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

2.12

IKÄIHMISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

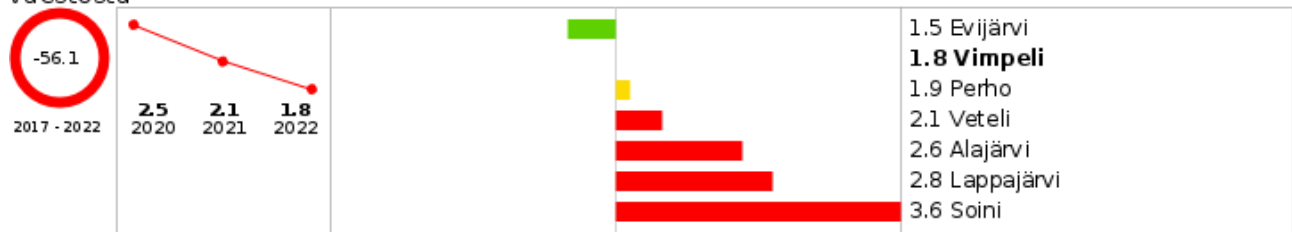
Indikaattori ilmaisee erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä vuoden lopussa. Mukana ovat erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetut, jotka saavat korvausta Kelan lääkekorvausnumerolla 112 (vaikeat psykoosit ja muut vaikeat mielenterveyden häiriöt) ja/tai (1.11.2014 saakka) korvausnumerolla 188 (vaikeahoitoinen psykoosi). Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Yksi henkilö on voinut olla oikeutettu yhteen tai useampaan erityiskorvausluokkaan yhdessä tai useammassa eri korvausluokassa. Oikeus erityiskorvaukseen tarkoittaa, että kyseisellä henkilöllä on jokin vakava ja pitkäaikaista lääkitystä vaativa sairaus. Kullekin sairaudelle on laadittu yhtenäiset kriteerit, joiden perusteella oikeus voidaan myöntää. Hakemus edellyttää yleensä erikoislääkärin lausuntoa. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset (ICD 10: S00-T78) sairaalahoidossa olleiden 65 vuotta täyttäneiden osuuden vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee täyttä kansaneläkettä vuoden lopussa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansieläkkeitä. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Indikaattoria laskettaessa kotona asuviksi laskettiin muut kuin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa, vanhainkodeissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammalaitoksissa tai kehitysvammaisten autetussa asumisessa olleet. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

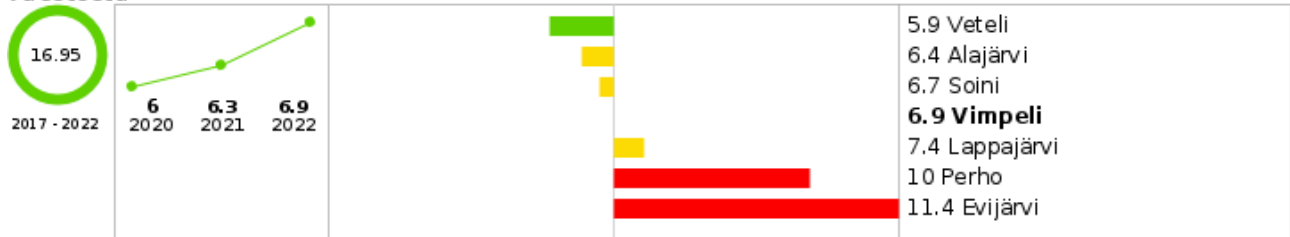
Indikaattori ilmaisee yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä asuntoväestöstä. Yhden hengen asuntokunnan muodostaa asuinhuoneistossa yksin vakinaisesti asuva henkilö.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

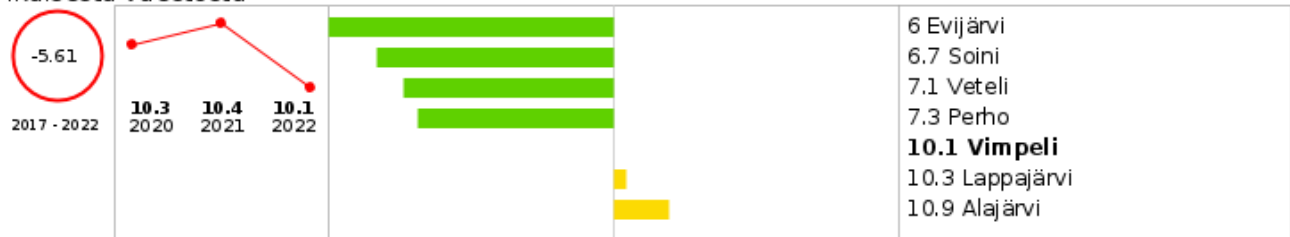
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana omaishoidon tukea saaneiden 75 vuotta täyttäneiden hoidettavien osuuden prosentteina vastaavaniikäisestä väestöstä. Omaishoidolla tarkoitetaan ikääntyneen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestämistä kotioloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla. Omaishoidon tuki muodostuu hoidettavalle annettavista, hänen tarvitsemistaan palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista. Kunta ja hoitaja tekevät omaishoidon järjestämisestä toimeksiantosopimuksen. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

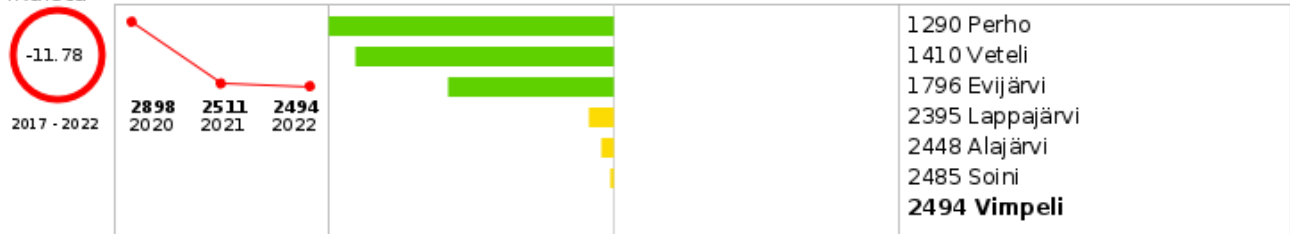
Indikaattori ilmaisee, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä on vuoden lopussa ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen piirissä (henkilökunta paikalla ympäri vuorokauden). Mukana ovat sekä kuntien, kuntayhtymien että yksityisten palveluntuottajien ylläpitämät yksiköt. Palveluasuminen sisältää aina sekä asumisen että siihen kiinteästi liittyvät palvelut. Tällaisia palveluja voivat olla esimerkiksi kodinhoitoapu, hygieniapalvelut jne. Palveluasumisen sisältö voi siis käytännössä vaihdella. Myös asumisen muoto vaihtelee. Osa yksiköistä on ryhmäkoteja, osa pienkoteja ja osa taas esimerkiksi palvelutaloja, joissa asiakkailta on omat huoneistot. Mukaan eivät kuulu normaalit huoneenvuokralain mukaiset vanhusten vuokra-asunnot eivätkä sellaiset palveluasunnot, joihin ei liity päivittäisiä tai säännöllisiä kotipalveluja. Palveluasuminen eroaa laitoshoidosta siinä, että palveluasuminen perustuu aina vuokra-, omistus- tmv. hallintamuotoon. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee vuoden lopussa kaikkien sairaaloissa, terveyskeskusten vuodeosastoilla, vanhainkodeissa sekä kehitysvammalaitoksissa pitkäaikaishoidossa (yli 3 kuukautta) olleiden 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavanikäisestä väestöstä. Mukana ovat potilaat/asiakkaat sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta (kunta/ kuntayhtymä ja valtio). Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä

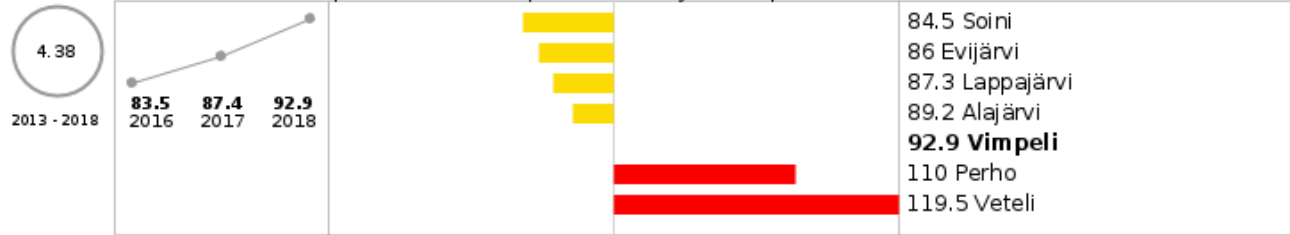

Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien osuuden 65 vuotta täyttäneillä tuhatta vastaavanikäistä kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, sekä kotisairaanhoito- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset). Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden terveyden- ja sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla ja lääkärin suorittamat käynnit asiakkaan/potilaan luo.

2.13 KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

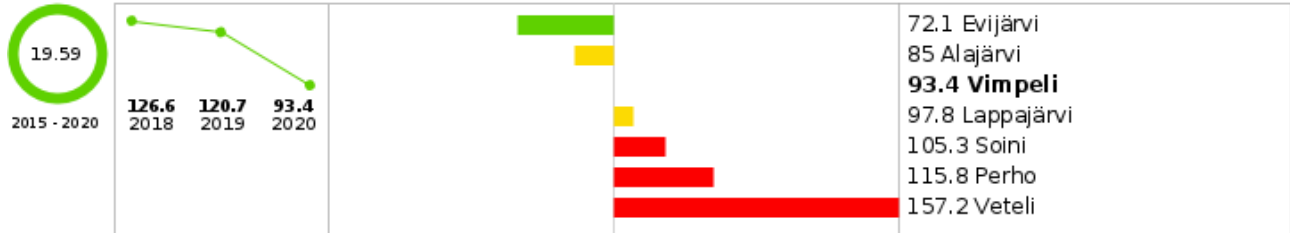
Sairaalahoitossa olleiden potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Indikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla sairaalahoitossa olleiden potilaiden vuodeosastohoitopäivien lukumäärän suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Luku on laskettu ikä- ja sukupuolivakioituna. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoitona. Mukana ovat myös psykiatriset sairaalat ja sairaalahoidon sisältävät myös synnytyskeskukset.

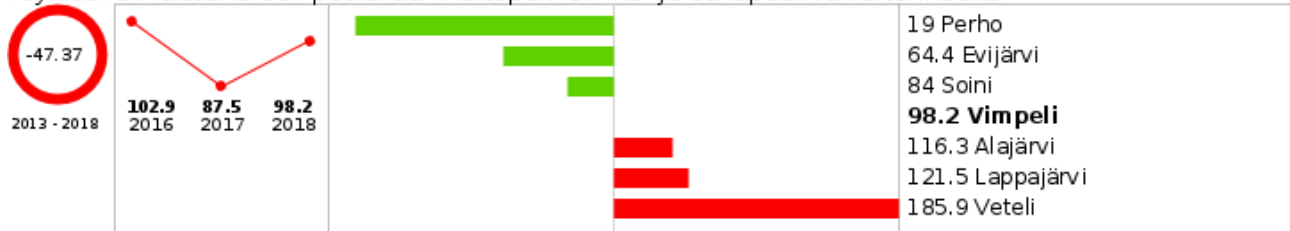
Hoitopäivät vuoden aikana sisältävät kalenterivuodelle osuvat hoitopäivät. Hoitopäivät saadaan lähtöpäivän (tai 31.12) ja tulopäivän (tai 1.1) erotuksena, joten lähtöpäivä ei tule mukaan. Jos lähtö- ja tulopäivä ovat samat, hoitopäivien lukumääräksi tulee yksi.

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Indikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla perusterveydenhuollon sairaalahoitoa saaneiden potilaiden hoitopäivien lukumäärän suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Luku on laskettu ikä- ja sukupuolivakioituna. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoitona. Mukana ovat terveyskeskusten yleislääkärijohtoiset vuodeosastot sekä kuntien/kuntayhtymien muulta taholta hankkima yleislääkäritasoinen vuodeosastohoido. Esimerkiksi aluesairaalan tai muun erikoissairaanhoidon tarjoavan sairaalan läheisyys vaikuttaa hoitokäytäntöihin ja hoitoon hakeutumiseen ja voi näkyä alhaisempana kunnan perusterveydenhuollon vuodeosaston käyttönä.

Psykiatrian laitoshoidon potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Indikaattori ilmaisee jokaiselle Suomen kunnalle lasketun indeksin avulla psykiatrisen laitoshoidon potilaiden hoitopäivien lukumäärän suhteessa koko maan väestön keskiarvoon (= 100). Luku on laskettu ikä- ja sukupuolivakioituna. Psykiatrisen laitoshoidon sisältää julkisen sektorin (kunnat,

kuntayhtymät ja valtio) järjestämän psykiatrisen laitoshoidon. Väestötiedot on saatu Tilastokeskuksen Väestötilastosta.

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Indikaattori kuvaa äänestysprosenttia kuntavaaleissa. Äänestysprosentti kertoo äänestäneiden osuuden äänioikeutetuista.

Kuntavaaleissa äänioikeus on Suomen sekä muun Euroopan unionin jäsenvaltion, Islannin ja Norjan kansalaisella, joka viimeistään vaalipäivänä täyttää 18 vuotta ja jonka kotikunta kyseinen kunta on väestötietojärjestelmässä olevien tietojen mukaan 51. päivänä ennen vaalipäivää päivän päättyessä. Äänioikeus kunnallisvaaleissa on myös muulla edellä säädetyt edellytykset täyttävällä ulkomaalaisella, jos hänellä tuolloin on ollut kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan. (Kuntalaki 26§)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitajakset / 10 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana koti- ja vapaa-ajan tapaturmien vuoksi sairaanhoitoa saaneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat on tässä indikaattorissa laskettu jättämällä tapaturmiin liittyvistä hoitajaksista ne hoitajakset tarkastelun ulkopuolelle, joissa ulkoiseksi syyksi on merkitty maaliikenteeseen tai maakuljetukseen liittyvä tapaturma sekä kaikki ne hoitajakset, joiden on merkitty liittyvän työtapaturmaan. Ulkoisen syyn koodit: W00 - X5999 tai V90 - V9799 tai Y86 - Y8699, tapaturmatyyppi: muu kuin Y96.0 ja päädiagnoosi: S00 - T9899 ICD-10 luokituksen mukaisesti. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset / 10 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kaatumisen tai putoamisen vuoksi sairaanhoitoa saaneiden potilaiden hoitajaksojen lukumäärän kymmentä tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoido sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että

yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Ulkoinen syy: W00-W1999 (kaatumiset ja putoamiset) ja päädiagnoosi: S00-T9899. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

Indikaattori ilmaisee pitkäaikaistyöttömien osuuden prosentteina työvoimasta. Pitkäaikaistyötön on työtön työnhakija, jonka työttömyys on kestänyt ilman keskeytystä vähintään yhden (1) vuoden.

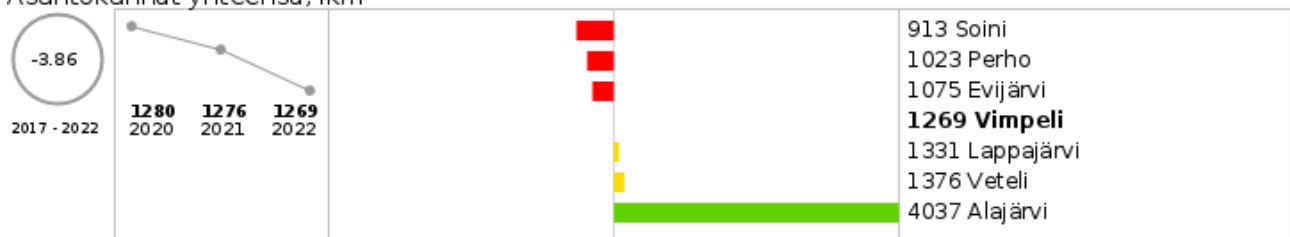
Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllisty päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu (03) tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Vuoden 2013 alussa tapahtuneen lakimuutoksen myötä työttömillä työnhakijoilla ei enää ole ikärajoja, joten minkä ikäinen henkilö vain on voinut olla työtön työnhakija viime vuoden alusta lähtien. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana.

Työllinen on henkilö, joka tutkimusajankohtana teki vähintään yhtenä päivänä työtä palkkaa tai voittoa saadakseen tai työskenteli avustavana perheenjäsenenä vähintään kolmanneksen alan normaalista työajasta tai oli työpaikastaan tilapäisesti poissa. Työvoimaan luetaan kaikki 18-64-vuotiaat henkilöt, jotka tutkimusajankohtana olivat työllisiä ja työttömiä.

Työvoiman määrä saadaan vasta noin kaksi vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastosta. Sitä käytetään työttömyystietojen suhteuttajana.

Prosenttiosuuden laskennassa käytetyt alkuperäiset luvut ovat vuosikeskiarvoja, jotka perustuvat ko. vuoden eri kuukausien tietoihin.

Asuntokunnat yhteensä, lkm

Indikaattori ilmaisee asuntokuntien lukumäärän. Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden omaisuusrikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset omaisuusrikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Omaisuusrikoksia ovat mm. varkaudet, ryöstöt, petokset ja maksuvälinepetokset. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Poliisin tietoon tulleet eräät liikenne rikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden eräiden liikenne rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti.

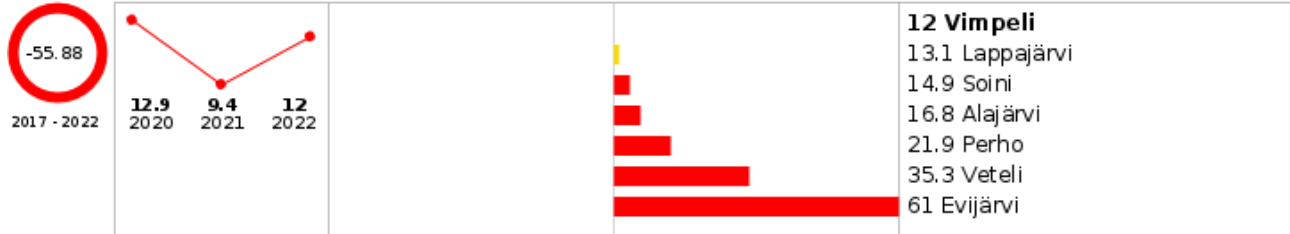
Mukaan on laskettu seuraavat liikenne rikokset:

- törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen,
- rattijuopumus,
- törkeä rattijuopumus,
- vesi-, ilma- tai junaliikennejuopumus,
- kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle,
- liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla
- kulkuneuvon kuljettamisen oikeudetta.

Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.
Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenneriikkomukset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden liikenneriikkomusten sekä liikenteen vaarantamisen osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kunnan alueella Alkon myymälöistä myydyin ja kunnan alueella sijaitseviin elintarvikeliikkeisiin, kioskeihin, huoltoasemille ja anniskeluravintoloille toimitettujen alkoholijuomien määrän 100 %:n alkoholina laskettuna litroina jokaista vastaavalla alueella asuvaa kohden. Indikaattori kuvaa alkoholijuomien tilastoidun myynnin määrää asukasta kohden. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleita rattijuopumustapauksia tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rattijuopumukset kirjataan tapahtumapaikan mukaan. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäilty / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana poliisin tietoon tulleiden päihteiden vaikutuksen alaisena tehtyjen rikosten, rikkomusten ja liikenteen vaarantamisten syylliseksi epäiltyjen osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan. Sama henkilö voi olla syylliseksi epäiltynä useita kertoja saman vuoden aikana eri tai samasta rikoksesta. Jos henkilö esimerkiksi pahoinpitelee kahta henkilöä, tulee tästä tilastoon kaksi epäiltyä vaikka kyseessä olisi ollut yksi ja sama henkilö. Rikoksista epäiltyjen lukumäärä on eri asia kuin syylliseksi todettujen lukumäärä.

Poliisin tietoon tullut rikollisuustilasto keskittyy rikollisuutta koskevien alueellisten jakaumien sekä poliisin toiminnan kuvaamiseen. Poliisin tietoon tulleet rikokset -tilastossa kuvataan vain rikoksia, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista jää siten tilaston ulkopuolelle. Ne eivät tule poliisin tietoon tai niitä ei rikoksina ilmoiteta. Tilastoimattoman rikollisuuden laajuutta on selvitetty väestöön kohdistuvilla haastattelututkimuksilla. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

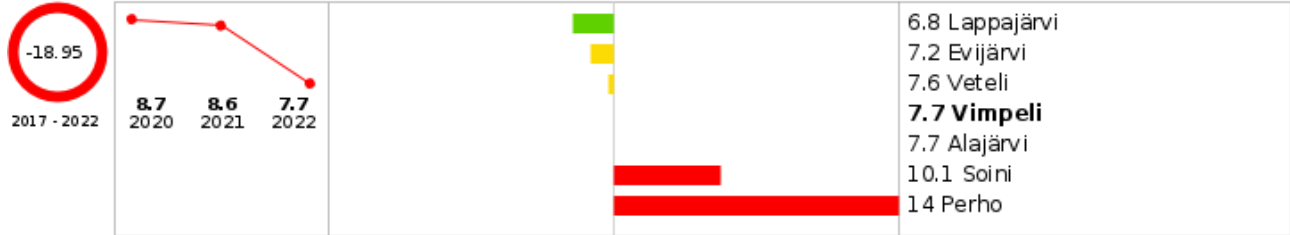
Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden kaikkien huumausainerikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Poliisin tietoon tulleet rikokset sisältävät ne rikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Huumausainerikoksiin kuuluvat huumausaineen käyttörikokset, huumausainerikokset sekä törkeät huumausainerikokset. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Ahtaasti asuvat asuntokunnat, % kaikista asuntokunnista

Indikaattori ilmaisee ahtaasti asuvien asuntokuntien osuuden prosentteina kaikista asuntokunnista. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien). Asuntokunnan muodostavat kaikki samassa asunnossa vakinaisesti asuvat henkilöt.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

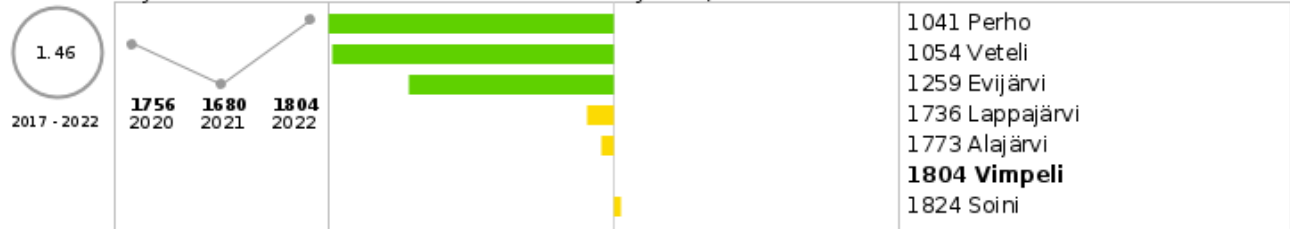
Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana päädiagnoosilla vammat, myrkytykset ja eräät muut ulkoisten syiden seuraukset (ICD 10: S00-T78) sairaalahoidossa olleiden potilaiden osuuden kymmentä tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

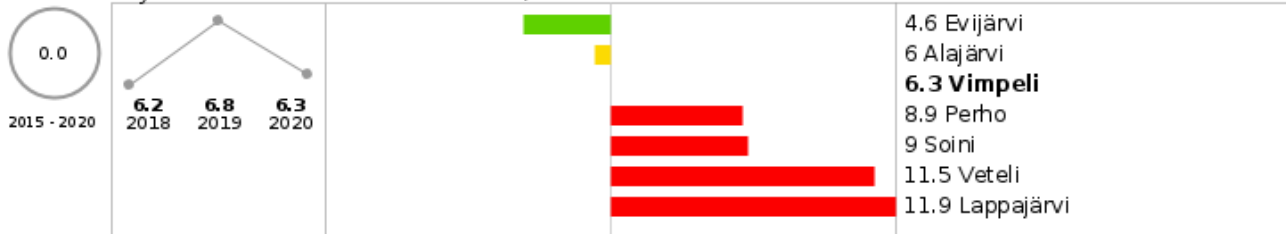
Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon kaikkien lääkärikäyntien osuuden tuhatta asukasta kohti. Indikaattori sisältää etäasioinnit. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa,

opiskelijaterveydenhuollossa sekä kotisairaanhoido- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanottokäynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim.

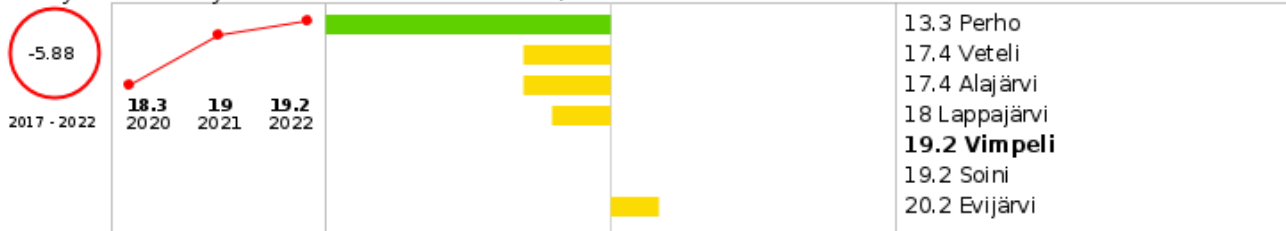
lääkärintodistukset).

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito, keskimääräinen hoitoaika

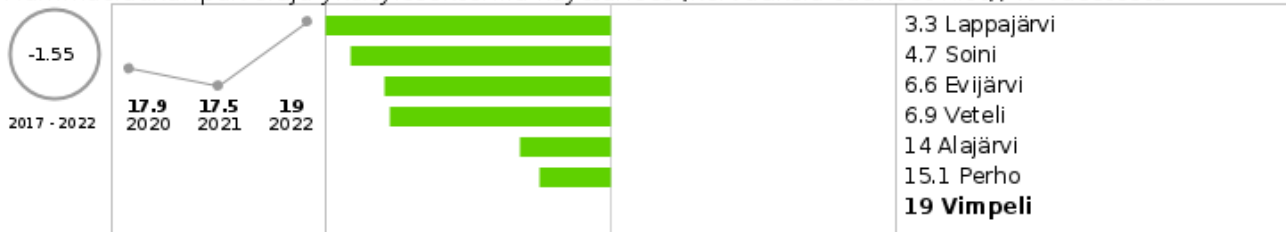
Indikaattori ilmaisee kaikkien perusterveydenhuollossa sairaalahoitoa saaneiden potilaiden vuoden aikana päättyneiden hoitajaksojen kokonaispituuksien keskiarvon. Sairaalahoito sisältää sekä julkisen sektorin (kunnat, kuntayhtymät ja valtio) että yksityisen sektorin järjestämän sairaalahoidon. Mukana ovat terveyskeskusten yleislääkärijohtoiset vuodeosastot sekä kuntien/ kuntayhtymien muulta taholta hankkima yleislääkäritasoinen vuodeosastohoito.

Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneet, % väestöstä

Indikaattori ilmaisee yksityissektorin lääkärikäynneistä korvausta saaneiden osuuden prosentteina koko väestöä kohti. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

Hammaslääkäripalveluja yksityissektorilla käyttäneet (korvauksia saaneet hlöt), % väestöstä

Indikaattori ilmaisee yksityisiä hammaslääkäripalveluja käyttäneiden potilaiden osuuden (%) väestöstä. Yksityisiä hammaslääkäripalveluita käyttäneillä tarkoitetaan niitä henkilöitä, jotka ovat saaneet Kansaneläkelaitokselta korvauksia yksityishammaslääkäreiden palkkioista. Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

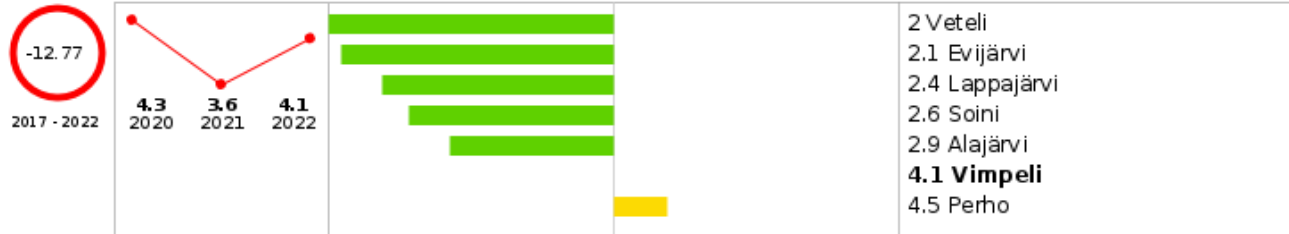
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1 000 asukasta

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit sisältävät kaikkien erikoisalojen erikoissairaanhoidon käynnit kaikissa kunnallisissa sairaaloissa, sisältäen erikoislääkärijohtoiset terveyskeskukset. Luvut eivät sisällä päiväsairaalahoidtoa.

Erikoissairaanhoidon käynteinä tilastoidaan asiakkaiden/potilaiden sairaanhoitokäynnit vastaanotoilla. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut potilaat / 1 000 asukasta

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana alkoholi, huumausaine, lääkeaine tai korvikkeet - päädiagnooseilla sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleiden lukumäärän tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Päihdesairaudet: ICD-10 diagnoosit: F10, T51, K70, K85.2, K86.0, I42.6, K29.2, E52, E24.4, G31.2, G40.51, G62.1, G72.1, P04.3, Q86.0, O35.4, Z50.2, Z71.4, Z72.1, R78.0, F11-F16, F18-F19, F55, T40, T42.3-T42.4, T42.6-T42.7, T50.7, R78.0-R78.5, Z50.3, Z71.5, Z72.2, O35.5, P04.4, P96.1, X41, X42 ja T36 + ATC-koodit N06B, N07XA, N07XX, N01AH, N02A, M01AB, M03BC, M03BX, N07BC, N03AA, N01AF, N03AE, N05BA, N05BB, N05C. Myrkytysdiagnoosikirjausten muuttumisesta johtuen ennen vuotta 1998 koskevilla poiminnoilla käytetään tuolloin käytössä olleita koodeja.

Poimintaa on muutettu helmikuussa 2015 siten, että päihdesairauksista on poistettu lääkeainemyrkytykset, joissa lääkeainetta ei ole lainkaan tarkennettu ATC-koodilla. Näissä lääkeainemyrkytyksissä on varmasti henkilöitä, jotka ovat käyttäneet lääkkeitä päihtymistarkoituksessa, mutta lääkeainetta ei ole voitu tarkentaa. Valtaosa tarkentamattomista lääkeainemyrkytyksistä on kuitenkin itsemurhayrityksiä, jotka ovat ennen tilastoituneet myös päihdesairauksina. Tarkennetun poiminnan myötä päihdepotilaiden määrä on pienentynyt ja osa tosiasiallisista tapauksista rajautunut pois. Diagnoosikirjauksiin perustuvissa tilastoissa kirjausten määrä on kuitenkin muutenkin todellisia tapauksia pienempi. Sen sijaan muutoksen myötä voidaan olla varmoja, että kaikki tilastoituvat tapaukset ovat todella päihteiden tai päihdeläkkeiden käyttöön liittyviä tapauksia. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Toimeentulotuki, euroa / asukas

Indikaattori ilmaisee toimeentulotuen bruttomenojen määrän (EUR) yhtä asukasta kohti kalenterivuoden aikana. Väestösuhteutus on tehty THL:ssä käyttäen Tilastokeskuksen Väestötilaston tietoja.

Vapaa-aika

Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

Indikaattori kuvaa liikunnan edistämisestä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämistäktiivisuutta.

Indikaattori on pistemäärä asteikolla 0-100. Pistemäärä on terveydenedistämistäktiivisuuden ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Ulottuvuuskohtaiset pistemäärät on saatu pisteyttämällä kunnan toimintaa kuvaavat tosiasialuonteiset tiedot suhteessa oletettuun hyvään käytäntöön.

2.14 TEAviisari

Tiedonkeruut

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos kerää kahden vuoden välein tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. TEAviisari tarjoaa tukea ja tietoa kunnille ja hyvinvointialueille kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydenedistämistoiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Työkalun avulla voi hakea tietoja ja vertailla kunnan tai hyvinvointialueen tilannetta koko maahan kaikkiaan seitsemällä eri toimialalla.

Tiedonkeruiden aikataulu

TEAviisarin tiedonkeruut toistuvat säännöllisen syklin mukaan seuraavasti:

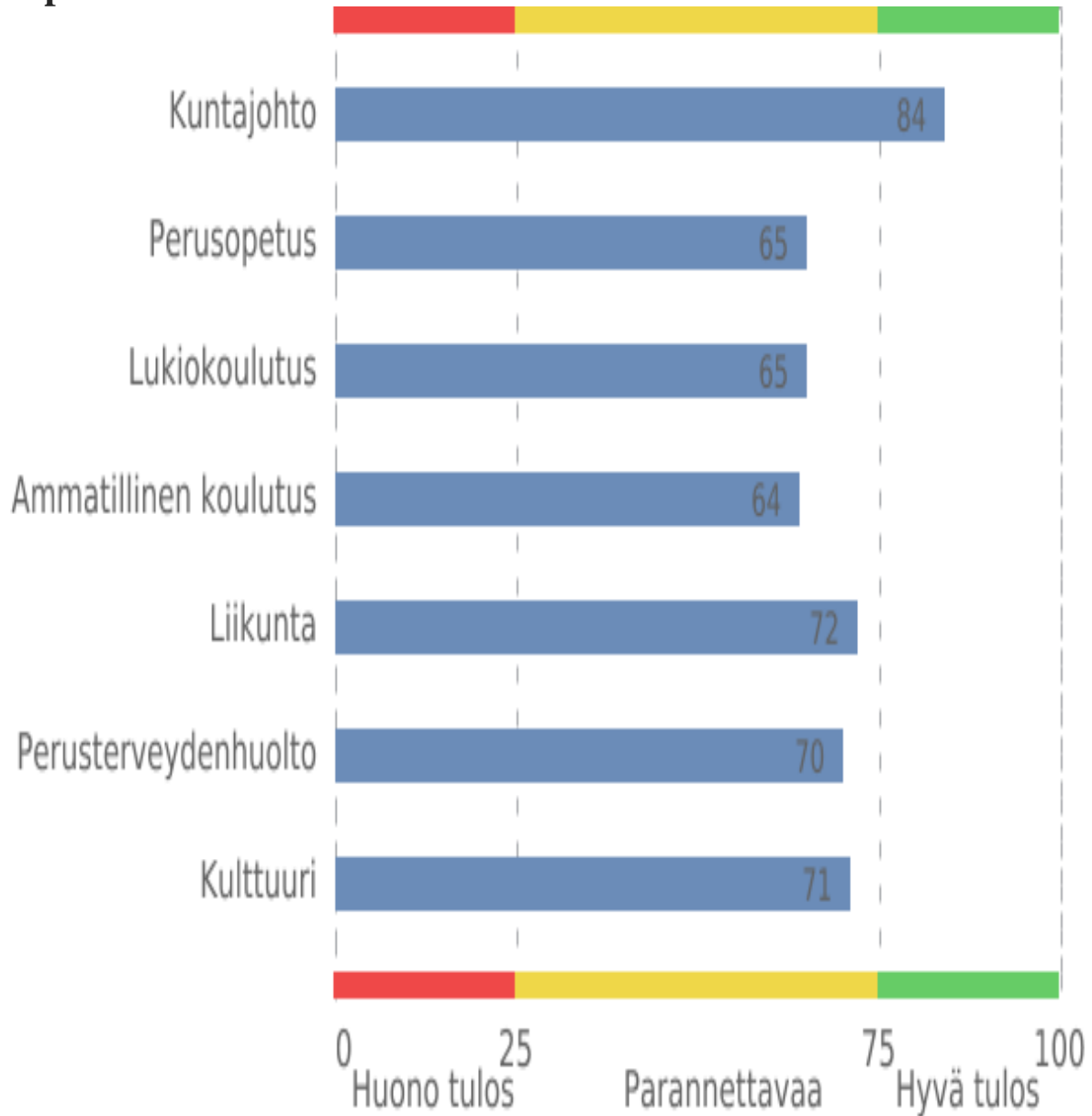
Parittomat vuodet

- Kevät (huhti-kesäkuu): tietoja kerätään kuntajohdosta ja kulttuurista. Tiedot päivitetään TEAviisariin syksyllä.
- Syksy (loka-joulukuu): peruskoulujen tiedonkeruu. Tiedot päivitetään TEAviisariin keväällä.

Parilliset vuodet

- Kevät (huhti-kesäkuu): tietoja kerätään liikunnasta ja perusterveydenhuollosta. Tiedot päivitetään TEAviisariin syksyllä.
- Syksy (loka-joulukuu): tietoja kerätään lukioista ja ammatillisesta perustutkintokoulutuksesta. Tiedot päivitetään TEAviisariin keväällä.

Vimpelin TEAvisari tulokset:

TEAvisari tuloksien vertailu koko maan ja lähialueen kuntien välillä:

	Vimpeli	Alajärvi	Evijärvi	Lappajärvi	Perho	Soini	Veteli	Kokoma
Kaikki sektorit	64	56	52	64	52	64	57	70
Kuntajohto	69	58	51	65	60	59	55	84
Perusopetus	76	67	64	72	66	..	64	65
Lukiokoulutus	62	71	..	69	30	..	73	65
Ammatillinen koulutus	64
Liikunta	66	51	22	67	32	69	54	72
Perusterveydenhuolto	46	46	64	46	51	53	51	70
Kulttuuri	66	49	60	71	62	58	43	71

3 Asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvataan seuraavin mittarein, joista vuosittain valitaan talousarviovuoden painopistealueet

(Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit)

Kuntajohto:

1. Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista.
2. Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.
3. Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.
4. Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.
5. Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Liikunta:

1. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa
2. Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen
3. Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille
4. Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakoarviointiin
5. Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Peruskoulu:

1. Kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein.
2. Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa.
3. Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit.
4. Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

Kulttuuri:

1. Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä (Onko kunnalla käytössä jokin pysyvä käytäntö, jolla kunta järjestää tai tukee taloudellisesti kulttuurin osallistumisen kynnystä madaltavaa vertaistoimintaa (esim. kulttuuriluotsi tai -kaveritoimintaa)?)

4 Yhteenveto

4.15 TALOUS, HYTE-KERROIN JA ELINVOIMA

Vimpelin taloustilanne on haasteellinen muiden kuntien tapaan. Kunnan palvelujen tulo-rahoituksen painopiste on verotuloissa. Valtionosuuksia (euroa/asukas) Vimpelin kunta saa merkittävästi vähemmän vertailukuntiin nähden. Indikaattorit osoittavat Vimpelin verotulojen olevan euroa/asukasta kohden merkittävästi vertailukuntia suurempia. Kunnan palvelujen rahoitus on siten merkittävästi vertailukuntia herkempää kansantaloudessa tapahtuville vaihteluille ja siten enemmän sidoksissa verotulojen kehittymiseen.

Vimpelin Hyte-kerroin 0-100 asteikoilla on laskenut viime vuosien aikana. Tulos oli 2020 72, 2021 57 ja 2022 43. Tulos koostuu tulosindikaattorien ja prosessi-indikaattoreiden keskiarvoista. Tulosindikaattorin keskiarvo on noussut 2021 ja 2022 vuosien välillä 8 yksikköä, mutta prosessiindikaattoreiden keskiarvo on laskenut samalla aikavälillä 26 yksikköä. Vertailukunnista Vimpelin tulos oli 2022 osalta heikoin.

Väestön määrä on jatkanut vähenemistään ja vuosittaisten lähtömuuttajien määrä on myös hieman kasvanut aikaisemmasta. Tulomuuttajien määrä on pysynyt ennallaan viime vuosien aikana. Vertailukuntiin verrattuna Vimpeli on kuntien välisessä nettomuutossa (nettomuutto/100asukasta) suurin häviöjä. Myös yhden hengen asuntokuntia on Vimpelissä kaikista asuntokunnista suhteessa enemmän. Erot lähimpiin vertailukuntiin eivät ole kuitenkaan merkitseviä.

Vimpelissä on vallitseva vahva työllisyystilanne mikä näkyy myös asukkaiden toimeentulossa. Kunnan yleinen pienituloisuusaste oli vuonna 2021 12,8% ja lasten pienituloisuusaste 10,2%. Molemmat tulokset oli vertailukuntien parhaimpia. Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä Vimpelin tulos oli vertailukuntien paras.

4.16 LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Varhaiskasvatukseen osallistuneiden 3-5 vuotiain lasten prosenttiosuus 88,2% on vertailukuntien parhaimmistoa. Vimpelin tulos on viime vuosina heilahdellut vuosittain muutamalla prosentilla suuntaan ja toiseen. Perusterveyshuollon lastenneuvolakäynneissä Vimpeli, Alajärvi ja Lappajärvi ovat vertailun parhaimmistoa, kun lasketaan käynnit 1000 0-7 vuotiasta kohti. Indikaattoreiden tuottaman tuloksen aikana edellämainituilla kunnilla oli yhtenäinen perusturva.

Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien prosenttiosuus 8-9 luokan oppilaista on kasvanut 2019 5% tuloksesta, vuoden 2023 27,1%. Uusin tulos on huolestuttava, mutta kuitenkin linjassa muiden vertailukuntien kanssa. Hengästyttävää liikuntaa enintään 1h viikossa harrastaneiden osuus on laskenut kyseisenä aikavälinä 6% ja ylipainoisten prosenttiosuus kasvanut kyseisessä ikäluokassa 11,1%.

Alkoholin käyttöä mittaavassa indikaattorissa (tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa % 8-9 luokan oppilaista) Vimpelin tulos on heilahdellut ikäluokittain. Uusin mittaustulos 13,3% on verrokkien heikoimpia. Tupakan käyttö on vähentynyt valtakunnallisesti ja se näkyy myös Vimpelin tuloksessa sillä ainoastaan 2,3% ilmoittaa polttavansa päivittäin. Päivittäin nuuskaavien Vimpeliläisten nuorten prosenttiosuus on pysynyt indikaattorin ajanjaksolla 3,3-4,9% sisällä.

Läheisen ystävän puutteesta kärsivien prosenttiosuus on ollut Vimpelissä laskussa ja 5,6% tulos vuodelta 2021 on vertailukuntien paras. Vastaavasti kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta

kokevien prosenttiosuus on ollut ikävä kyllä kasvussa. Tulos 2019 3,3% ja, 2021 12,6% ja 2023 21,7%. Lisäksi erikoissairaanhoidon avokäynnit lastenpsykiatrilla 1000/ 0-12 vuotiasta kohden näyttävät Vimpelin määrien olevan viime vuosina merkittävässä kasvussa. Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa koki ainoastaan 2,3% vastanneista mikä oli vertailukuntien paras tulos.

TEA viisari on työvälina kunnille ja kouluille. TEA tiedot kuvaavat terveydenedistämistä aktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. Perusopetuksen terveydenedistämistä aktiivisuus 74 pistettä (TEA) on Vimpelissä verrokkeihin verrattuna paras.

4.17 NUORET JA NUORET AIKUISET

Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista ylipainoisia oli vuonna 2023 20,8%. Vuonna 2017 vastaava luku oli 31%. Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien prosenttiosuus vastaavassa ryhmässä oli 16%, joka oli tuloksena verrokeista paras. Lisäksi hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h viikossa teki 22 prosenttia vastaajista.

Alioikeuksissa tuomittuja 15 täyttäneitä oli vuonna 2021 5,4/1000 vastaavanikäistä kohti. Lukuun sisältyvät henkilöt, jotka on käräjäoikeudessa tuomittu rangaistukseen tai jätetty syyllisinä rangaistukseen tuomitsematta. Vimpelin indikaattorin tulos oli 80, kun katsotaan rikoksista syyllisiksi epäillyt 15-17 vuotiaat/1000 vastaavan ikäistä kohden ja tarkastellessa 18-20vuotiaiden osalta tulos oli 69.

4.18 TYÖIKÄISET

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64 vuotiasta prosenttiosuus vastaavan ikäisestä väestöstä on pysynyt viime vuodet samalla tasolla ja reilu 4% tulos on vertailukunnista toiseksi parhain. Huolestuttavana tuloksena todettakoon mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25-64vuotiaat /100 vastaavan ikäistä osoittaa reilun 9% kasvua vuosien 2020-2022 välillä. Vimpelin lukema 44,9 vuodelta 2023 oli vertailukunnista selkeästi korkein. Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä pysynyt vertailuajankohdan aikana ennallaan 11% lukemassa. Tulos on Soinia ja Alajärveä lukuunottamatta merkittävä muihin vertailukuntiin verrattuna.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntejä mittaavissa indikaattoreissa Vimpeliläiset ovat Soinin ja Alajärven kanssa ahkerimpia palvelun käyttäjiä, kun käynnit suhteutetaan 1000 vastaavan ikäistä kohden. Samaisella laskentakaavalla mitattu indikaattori osoittaa 25-64 vuotiaiden kuntalistemme joutuvan vähiten sairaalassa hoidetuksi vammojen ja myrkytyksien vuoksi.

4.19 IKÄIHMISET

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutetuissa 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä ovat prosentit laskeneet hiukan viime vuosina 67,3%- 66%. Psykoosin vuoksi oikeutettujen tulos on pysynyt lähes samassa indikaattorin vertailuajankohtana.

Vammojen ja myrkytysten vuoksi kuntamme ikäihmiset (yli 65v) joutuvat verrattain vähän saamaan sairaalassa hoitoa.

Kotiin annettavien palveluiden mahdollisuus on edellytys kotona selviytymiselle. Kotona asuvien yli 75 vuotiaiden prosenttiosuus (89,7 %) vastaavan ikäisestä väestöstä on vertailukuntien matalimpia. Kun taas yksin kotona asuvien prosenttiosuus samassa kategoriassa alueen korkeimpia.

Omaishoidon tuen prosenttiosuus yli 75 vuotta täyttäneistä on jatkanut indikaattorin mittauajanjaksona maltillista kasvuaan.

Tehostetun palveluasumisen piirissä olevat yli 75 vuotiaiden prosenttiosuus pysynyt lähes ennallaan. Vertailukunnista tulos on lähes sama Alajärven ja Lappajärven kanssa, mutta muihin kuntiin osuus on merkittävästi suurempi.

Perusterveydenhuollon avahoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 100 vastaavan ikäistä indikaattorin mukaan Vimpeliläiset käyttävät palveluja vertailukunnista eniten.

4.20 KAIKKI IKÄRYHMÄT

Äänestysaktiivisuus on kuntalaisten osallisuuden yleisimpänä mittarina. Vuoden 2017 kuntavaalien 70,9% aktiivisuus oli tippunut 2021 vaaleissa 64,2%, mutta tulos oli silta vertailukunnista paras. Kuntalisten osallisuutta voitaisiin myös todeta kolmannen sektorin ja muiden toimijoiden järjestämään toimintaan osallistumisesta, mutta näitä tietoja ei toistaiseksi ole tarpeeksi kattavasti ja laadukkaasti saatavilla.

Eri vertailuissa poliisin tietoon tulleista rikoksista (henkeen ja terveyteen kohdistuneet, omaisuusrikokset, liikennerikokset, liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset) (1000 asukasta kohden) kuntamme tulokset ovat vertailukuntien paremmalla osalla. Kuitenkin alkoholijuomien myynti asukasta kohden 100% alkoholina on kasvanut vuosien 2020-2022 välillä 0,6 litraa asukasta kohden. Lisäksi poliisin tietoon tulleista huumausainerikoksista (1000 asukasta kohden) Vimpelin tulos oli vertailukunnista heikoin. Kahden edellä mainitun indikaattorin tuomien tuloksien perusteella, kunnan olisi syytä jatkossa kiinnittää huomiota ja resursseja ehkäisevän päihdetyön toimintoihin.

Koti ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvien hoitajaksojen määrä (10 000 asukasta kohti) oli laskenut merkittävästi vuosien 2020-2022 välillä. Vimpelin vuoden 2022 tulos 121,6 oli vertailukunnista paras. Myös kaatumiseen ja putomisiin liittyissä hoitajaksojen määrissä on ollut selkeää laskua vuosien 2020-2022 välillä.

Vahva työllisyystilanne näkyy Vimpelin pitkäaikaistyöttömät % työvoimasta kuvaavalla indikaattorilla. Vimpelin tulos laskenut vuosien aikana tulokseen 0,4% ja se on selkeästi vertailukunnista paras. Toimeentulotukea euroa/asukas Vimpelin tuli 35,1€, joka tuloksena on vertailukuntien kärkipäätä (tuen määrä vähäinen/asukas).

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) TEA-viisarin kuntaseurannassa Vimpeli on vertailukuntien kärkipäätä. Tehdyt panostukset näkyvät tuloksien kehittymisenä tulevien vuosien kyselyiden jälkeen. Eri muodoissa oleva liikunta on kaikenikäisten oman terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Tämän Vimpelin kunta mahdollistaa kaikille kuntalaisille ikäryhmistään asuinpaikasta tai tulotasosta riippumatta tarjoamalla mm. seuraavia mahdollisuuksia: ikäihmisille ja alle 16-vuotiaille ilmaisia salivuoroja, ikäihmisille ilmaiset kuntosalivuorot, 50€ kuntosalikortit nuorille sekä erityisliikkuville, alennetut kuntosalikortit opiskelijoille, työttömille ja eläkeläisille, elintapaohjaus, ilmaiset liikuntakerhot lapsille, Harrastetakuu avustusmallin kautta tuetaan vähävaraisten lasten harrastamista 4000€/vuosi yhteistyössä Moms for Kids ry:n kanssa.

Loppu yhteenvedona todettakoon seuraavaa;

Erityisen aikakauden tuomista haasteista huolimatta, Vimpelin elinympäristö tarjoaa kuntalaisilleen viihtyisän ja turvallisen asumisympäristön.

5 Valtuustokäsittely

Hyväksytty valtuustossa ____/____2024